

•
Obec Dvorec
Dvorec 69
956 55 Dvorec
Slovenská republika
•

Váš list číslo/zo dňa	Naše číslo	Vybavuje/linka	Bánovce nad Bebravou
	OU-BN-OSZP-2024/007211-002	Ing. Marcela Zengövä/ +421961572662	10. 07. 2024

Vec

"Vodozádržné opatrenia na ochranu pred povodňami v obci Dvorec" – oznámenie o začatí konania – žiadosť o zverejnenie.

Navrhovateľ, Obec Dvorec, IČO: 00 310 387, Dvorec 69, 956 55 Dvorec, doručil dňa 09. 07. 2024 Okresnému úradu Bánovce nad Bebravou, odboru starostlivosti o životné prostredie (ďalej len „Okresný úrad Bánovce nad Bebravou, OSZP“) podľa § 18 ods. 2 písm. b) a podľa § 29 ods. 1 písm. a) zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) zámer „Vodozádržné opatrenia na ochranu pred povodňami v obci Dvorec“ s náležitosťami podľa § 22 ods. 4, vypracovaný podľa Prílohy č. 9 k zákonu.

Okresný úrad Bánovce nad Bebravou, OSZP, ako príslušný orgán štátnej správy podľa § 1 a § 5 zákona č. 525/2003 Z. z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a § 3 písm. k) zákona, v spojení s § 56 písm. b) zákona oznamuje, že dňom doručenia zámeru „Vodozádržné opatrenia na ochranu pred povodňami v obci Dvorec“ navrhovateľom Obec Dvorec, Dvorec 69, 956 55 Dvorec, sa začalo zisťovacie konanie v zmysle § 29 ods. 2 zákona.

Ako príslušný orgán Vám podľa § 23 ods. 1 zákona, v súlade s § 18 ods. 2 písm. b) zákona, ako dotknutej obci zasielame oznámenie o predložení zámeru, ktoré je zverejnené na webovom sídle ministerstva na adrese:

<https://www.enviroportal.sk/eia/detail/vodozadrzne-opatrenia-na-ochranu-pred-povodnami-v-obci-dvorec>

Žiadame dotknutú obec, aby podľa § 23 ods. 3 zákona do troch pracovných dní po doručení zámeru navrhovanej činnosti informovala verejnosť na svojom webovom sídle, ak ho má zriadené, a na úradnej tabuli obce o tejto skutočnosti a o tom, kde a kedy možno do zámeru navrhovanej činnosti nahliadnuť, v akej lehote môže verejnosť zasielať pripomienky a miesto, kde sa môžu pripomienky podávať. Zároveň žiadame zabezpečiť sprístupnenie zámeru pre verejnosť najmenej 21 dní od zverejnenia uvedených informácií.

Písomné stanovisko k zámeru podľa § 23 ods. 4 zákona sa považuje za doručené, aj keď je doručené v stanovenej lehote prostredníctvom dotknutej obce.

Príloha

Zámer „Vodozádržné opatrenia na ochranu pred povodňami v obci Dvorec“

RNDr. Ľubomír Zajac
vedúci odboru

Informatívna poznámka - tento dokument bol vytvorený elektronicky

Obec Dvorec

„Vodozadržné opatrenia na ochranu pred povodňami v Obci Dvorec“

Zámer vypracovaný podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie
a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Júl 2024

Obsah

Úvod	6
1. Základné údaje o navrhovateľovi	7
1.1. Názov (meno)	7
1.2. Identifikačné číslo.....	7
1.3. Sídlo.....	7
1.4. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu navrhovateľa.....	7
1.5. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje kontaktnej osoby, od ktorej možno dostať relevantné informácie o navrhovanej činnosti a miesto na konzultácie.....	7
Kontaktné osoby:	7
Miesto na konzultácie:.....	7
2. Základné údaje o navrhovanej činnosti	8
2.1. Názov	8
2.2. Účel	8
2.3. Užívateľ	8
2.4. Charakter navrhovanej činnosti.....	8
2.5. Umiestnenie navrhovanej činnosti.....	9
2.6. Prehľadná situácia umiestnenia navrhovanej činnosti.....	9
2.7. Termín začatia a skončenia výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti	9
2.8. Opis technického a technologického riešenia	10
Urbanistické a dispozičné riešenie	10
Architektonicko-stavebné riešenie.....	10
Nulový variant.....	11
2.9. Zdôvodnenie potreby navrhovanej činnosti v danej lokalite (jej pozitíva a negatíva).....	11
2.10. Celkové náklady (orientačné)	12
2.11. Dotknutá obec	12
2.12. Dotknutý samosprávny kraj	12
2.13. Dotknuté orgány.....	12
2.14. Povoľujúci orgán.....	13
2.15. Rezortný orgán	13
2.16. Druh požadovaného povolenia navrhovanej činnosti podľa osobitných predpisov.....	13
2.17. Vyjadrenie o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti presahujúcich štátne hranice	13
3. Základné informácie o súčasnom stave životného prostredia dotknutého územia	14
3.1. Charakteristika prírodného prostredia vrátane chránených území	14
Geomorfologické pomery	14
Geologické pomery	14
Radónové riziko	15
Ložiská nerastných surovín	15
Pôdne pomery	15

	Klimatické pomery.....	16
	Hydrologické pomery.....	16
	Chránené územia podľa osobitných predpisov.....	18
3.2.	Krajina, krajinný obraz, stabilita, ochrana, scenéria.....	19
	Krajinná štruktúra.....	19
	Scenéria.....	20
	Stabilita.....	20
	Fauna a flóra.....	20
3.3.	Obyvateľstvo, jeho aktivity, infraštruktúra, kultúrohistorické hodnoty územia.....	21
	Obyvateľstvo.....	21
	Sídla.....	22
	Poľnohospodárstvo, priemysel, lesné hospodárstvo.....	22
	Služby.....	22
	Doprava a dopravné plochy.....	23
	Infraštruktúra a inžinierske siete.....	23
	Odpady.....	23
	Kultúrne a historické pamiatky a pozoruhodnosti.....	23
	Archeologické a paleontologické náleziská, geologické lokality.....	24
3.4.	Súčasný stav kvality životného prostredia vrátane zdravia.....	24
	Ovzdušie.....	24
	Hluk.....	25
	Povrchové a podzemné vody.....	25
	Kontaminácia pôd a pôdy ohrozené eróziou.....	26
	Rastlinstvo a živočíšstvo.....	27
	Zdravotný stav obyvateľstva a celková kvalita životného prostredia pre človeka.....	27
	Syntéza hodnotenia súčasných environmentálnych problémov posudzovanej lokality ..	27
4.	Základné údaje o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti na životné prostredie vrátane zdravia a o možnostiach opatrení na ich zmiernenie.....	29
4.1.	Požiadavky na vstupy.....	29
	Záber pôdy.....	29
	Spotreba vody.....	30
	Elektrická energia.....	30
	Spotreba zemného plynu.....	30
	Doprava.....	30
	Výrub drevín.....	30
	Pracovné sily.....	30
	Materiálové vstupy.....	30
4.2.	Údaje o výstupoch.....	31
	Ovzdušie.....	31
	Odpadové vody.....	31
	Odpady.....	31
	Hluk a vibrácie.....	32
	Žiarenie, zápach a iné výstupy.....	32
4.3.	Údaje o predpokladaných priamych a nepriamych vplyvoch na životné prostredie.....	33

Vplyvy na obyvateľstvo	33
Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery	33
Vplyvy na klimatické pomery a na ovzdušie	33
Vplyvy na vodné pomery	34
Vplyvy na pôdu	34
Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy	34
Vplyvy na krajinu – štruktúru a využívanie krajiny, krajinný obraz	35
Vplyvy na dopravu	35
Vplyvy na chránené územia a ich ochranné pásma	35
Vplyvy na územný systém ekologickej stability	35
Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky	36
Vplyvy na archeologické náleziská	36
Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality	36
Vplyvy na kultúrne hodnoty nehmotnej povahy	36
Iné vplyvy	36
Prevádzkové riziká a ich možný vplyv na územie	36
Komplexné posúdenie vplyvov z hľadiska ich významnosti a ich porovnanie s platnými právnymi predpismi	37
4.4. Hodnotenie zdravotných rizík	39
4.5. Údaje o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti na biodiverzitu a chránené územia	39
4.6. Posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a časového priebehu pôsobenia	40
4.7. Predpokladané vplyvy presahujúce štátne hranice	41
4.8. Vyvolané súvislosti, ktoré môžu spôsobiť vplyvy s prihliadnutím na súčasný stav životného prostredia v dotknutom území	41
4.9. Ďalšie možné riziká spojené s realizáciou navrhovanej činnosti	41
4.10. Opatrenia na zmiernenie nepriaznivých vplyvov jednotlivých variantov navrhovanej činnosti na životné prostredie	42
Opatrenia z hľadiska ochrany prírody	42
Opatrenia z hľadiska ochrany horninového prostredia	42
Opatrenia na ochranu zdravia ľudí	42
Opatrenia na ochranu podzemných a povrchových vôd	42
Opatrenia na ochranu ovzdušia	42
Nakladanie s odpadmi	43
Opatrenia na ochranu pred hlukom a pred vibráciami	43
Iné opatrenia	43
4.11. Posúdenie očakávaného vývoja územia, ak by sa navrhovaná činnosť nerealizovala	43
4.12. Posúdenie súladu navrhovanej činnosti s platnou územnoplánovacou dokumentáciou a ďalšími relevantnými strategickými dokumentmi	44
4.13. Ďalší postup hodnotenia vplyvov s uvedením najzávažnejších okruhov problémov	44
5. Porovnanie variantov navrhovanej činnosti a návrh optimálneho variantu s prihliadnutím na vplyvy na životné prostredie	45

5.1.	Zdôvodnenie návrhu optimálneho variantu	45
6.	Mapová a iná obrazová dokumentácia	46
7.	Doplňujúce informácie k zámeru	47
7.1.	Zoznam textovej a grafickej dokumentácie, ktorá sa vypracovala pre zámer a zoznam hlavných použitých materiálov	47
7.2.	Zoznam vyjadrení a stanovísk vyžiadaných k navrhovanej činnosti pred vypracovaním zámeru	48
7.3.	Ďalšie doplňujúce informácie o doterajšom postupe prípravy navrhovanej činnosti a posudzovaní jej predpokladaných vplyvov na životné prostredie	49
8.	Miesto a dátum vypracovania zámeru	50
9.	Potvrdenie správnosti údajov	50
9.1.	Spracovateľ zámeru.....	50
9.2.	Potvrdenie správnosti údajov podpisom (pečiatkou) spracovateľa zámeru a podpisom (pečiatkou) oprávneného zástupcu navrhovateľa	50
Prílohy		51

Úvod

Navrhovateľ Obec Dvorec, Dvorec 69, 956 55 Dvorec predkladá v zmysle zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 24/2006 Z.z.“) zámer „Vodozádržné opatrenia na ochranu pred povodňami v Obci Dvorec“. (Ďalej len „Zámer“). Zámer rieši vybudovanie vodozádržných opatrení v obci Dvorec.

Predkladaný Zámer rieši zmiernenie negatívnych dôsledkov zmeny klímy vo forme zadržania odtekajúcej dažďovej vody v rámci riešenej lokality obce Dvorec pomocou navrhovaného vodozádržného opatrenia, ktoré spomalí odtok vody pri privalových dažďoch, zadržia ju v území a prispievajú k ochrane majetku a zdravia občanov obce. Vodozádržné opatrenie bude tvorené súborom navzájom súvisiacich suchých poldrov. Suché poldre budú realizované budovaním oporných múrov pre terasovanie prirodzeného svahu. Celkom je navrhnutých 6 oporných múrov. Po intenzívnych dažďoch zachytávaná voda za opornými múrmi bude tvoriť dočasnú jazierku, z ktorých sa voda postupne vyparí do vzduchu a vsiakne do zeme, čím sa zabezpečí prirodzený kolobeh vody v prírode so zabezpečením ochrany ohrozenej časti obce proti bleskovým povodňam.

Dažďová voda bude zachytávaná z územia s celkovou plochou $231\,554\text{ m}^2 = 23,1554\text{ ha}$, z ktorého počas intenzívnych dažďov voda odteká prirodzene vytvorenými svahmi do zastavaného územia obce cez pozemok, na ktorom je navrhnuté vodozádržné opatrenie.

Navrhovaná činnosť svojim rozsahom spĺňa podmienky pre zisťovacie konanie:

- príloha č. 8, tab. č. 10: Vodné hospodárstvo, položka č.7:

Objekty protipovodňovej ochrany – zisťovacie konanie bez limitu

Zámer je spracovaný v jednom variante podľa § 22 ods. 1 zákona č. 24/2006 Z. z. a po obsahovej a štruktúrálnej stránke v rozsahu podľa prílohy č. 9 zákona č. 24/2006 Z. z. Súčasťou zámeru je aj nulový variant stavu, ktorý by nastal, ak by sa navrhovaná činnosť alebo zmena navrhovanej činnosti nerealizovala. Údaje v zámere opisujú a vyhodnocujú predpokladané vplyvy navrhovanej činnosti na životné prostredie.

1. Základné údaje o navrhovateľovi

1.1. Názov (meno)

Obec Dvorec

1.2. Identifikačné číslo

00310387

1.3. Sídlo

Dvorec 69, 956 55 Dvorec

1.4. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu navrhovateľa

Ing. Janka Polušinová - starostka
Obec Dvorec, Dvorec 69, 956 55 Dvorec
tel: +421 911 328 668
e-mail: obec@dvorec.sk

1.5. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje kontaktnej osoby, od ktorej možno dostať relevantné informácie o navrhovanej činnosti a miesto na konzultácie

Kontaktné osoby:

Ing. Janka Polušinová
Obec Dvorec, Dvorec 69, 956 55 Dvorec
tel: +421 911 328 668
e-mail: obec@dvorec.sk

Ing. Andrea Gavendová
ENEX consulting, s.r.o., Ľudovíta Stárka 2513/26A, 911 05 Trenčín
tel.:+421 911 414 413
e-mail: gavendova@enexconsult.sk

Miesto na konzultácie:

Obecný úrad Dvorec, Dvorec 69, 956 55 Dvorec
ENEX consulting, s.r.o., Ľudovíta Stárka 2513/26A, Trenčín

2. Základné údaje o navrhovanej činnosti

2.1. Názov

Vodozádržné opatrenia na ochranu pred povodňami v Obci Dvorec

2.2. Účel

Účelom navrhovanej činnosti je zabezpečenie zadržiavania povrchovej vody v katastrálnom území obce. Realizácia navrhovaných opatrení zabezpečí zníženie celkového množstva vody pritekajúcej z okolitých plôch pri privalových dažďoch do intravilánu obce. Vybudovanie vodozádržných opatrení tiež eliminuje ohrozenie majetku občanov obce v zastavanej časti obce. Vodozádržné opatrenie bude tvorené súborom navzájom súvisiacich suchých poldrov. Suché poldre budú realizované budovaním oporných múrov pre terasovanie prirodzeného svahu a sú navrhnuté tak, aby v čo najmenšej miere rušili urbanistické, estetické a environmentálne vzťahy záujmového územia. Po intenzívnych dažďoch zachytávaná voda za opornými múrmi bude tvoriť dočasné jazierka, z ktorých sa voda postupne vyparí do vzduchu a vsiakne do zeme, čím sa zabezpečí prirodzený kolobeh vody v prírode.

Obrázok 1: Obec Dvorec s vyznačením lokality navrhovanej činnosti

2.3. Užívateľ

Obec Dvorec, Dvorec 69, 956 55 Dvorec

2.4. Charakter navrhovanej činnosti

Nová činnosť

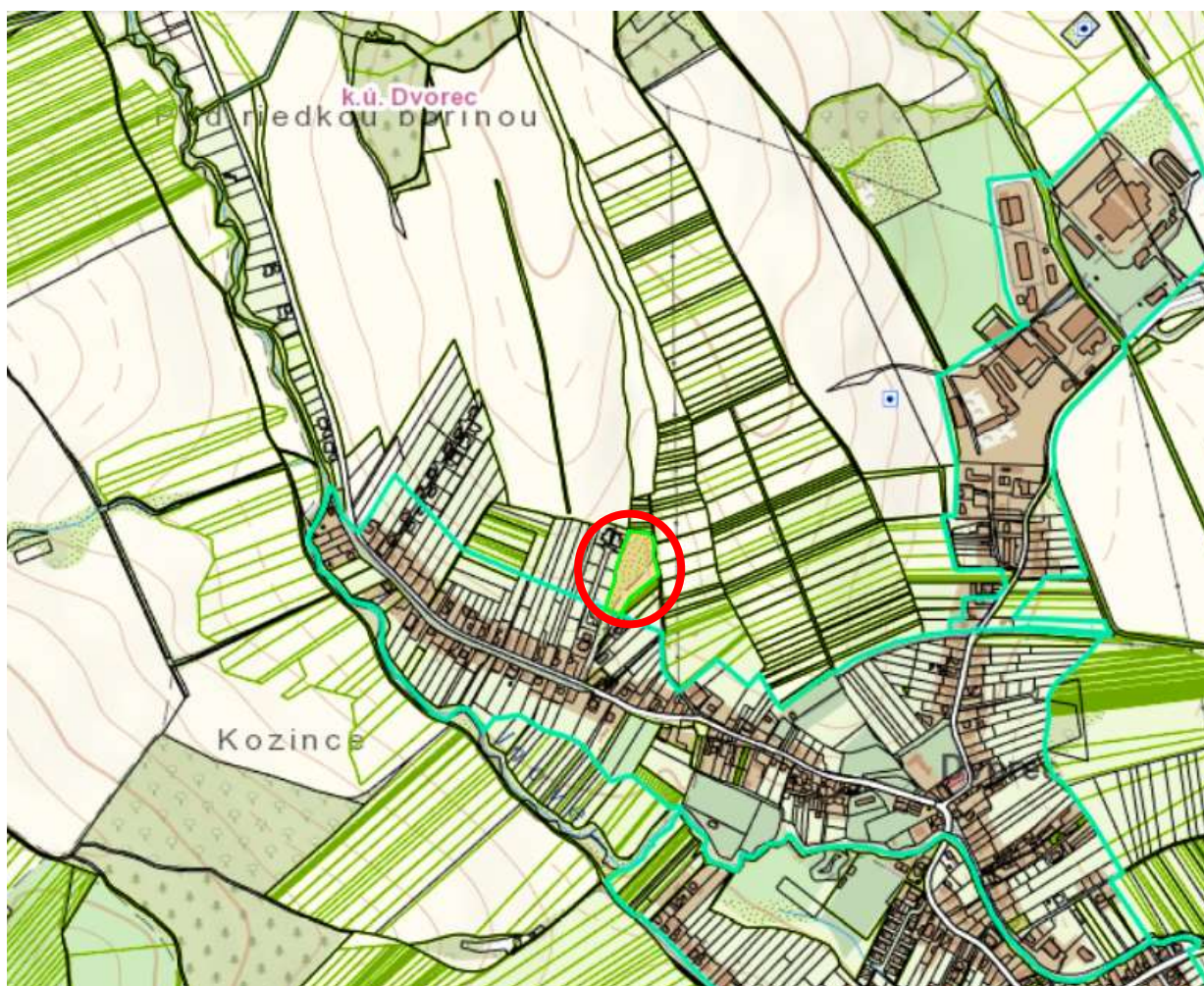
2.5. Umiestnenie navrhovanej činnosti

Záujmové územie sa nachádza:

Kraj: Trenčiansky kraj,
Okres: Bánovce nad Bebravou,
Obec: Dvorec,
Katastrálne územie: KNC č. 74/3 a č. 521/2

2.6. Prehľadná situácia umiestnenia navrhovanej činnosti

Obrázok 2: Umiestnenie navrhovanej činnosti

2.7. Termín začatia a skončenia výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti

Termín začatia výstavby: po získaní potrebných povolení
Termín ukončenia výstavby: bude upresnené v ďalších etapách projektu

2.8. Opis technického a technologického riešenia

Urbanistické a dispozičné riešenie

Vodozádržné opatrenie bude tvorené súborom navzájom súvisiacich suchých poldrov. Suché poldre budú realizované budovaním oporných múrov pre terasovanie prirodzeného svahu. Celkom je navrhnutých 6 oporných múrov. Po intenzívnych dažďoch zachytávaná voda za opornými múrmi bude tvoriť dočasnú jazierku, z ktorých sa voda postupne vyparí do vzduchu a vsiakne do zeme, čím sa zabezpečí prirodzený kolobeh vody v prírode so zaistením ohrozenej časti obce proti povodňami.

Pozdĺž spoločnej hranici parciel registra „C“ č. 74/3 a č. 521/2 je navrhnutá vsakovacia priekopa v ktorej bude zachytávaná dažďová voda z časti riešeného územia, so západnými a juhozápadnými svahmi. Vsakovacia priekopa bude súčasťou vodozádržného opatrenia, ktorá podporuje vsakovanie a odparovanie zadržanej vody. Navrhovaná vsakovacia priekopa bude prepojená so suchými poldrami prepadom cez vyspádovanú vsakovaciu priekopu.

Architektonicko-stavebné riešenie

Členenie stavby

V rámci stavby sa zrealizujú nasledovné stavebné objekty:

- vodozádržné opatrenie s protipovodňovým účinkom vo forme súboru suchých poldrov
- vsakovacia priekopa prepojená so suchými poldrami prepadom cez vyspádovanú vsakovaciu priekopu

Súbor suchých poldrov

Navrhované vodozádržné opatrenie pozostáva z 7 suchých poldrov oddelených od seba 6 opornými múrmi, ktoré vytvárajú terasovitý svah. Terasovité usporiadanie poldrov zabezpečí samovoľné prelievanie vody po naplnení z vyššie umiestneného poldra do nižšie umiestneného. Najväčšia hĺbka vody v poldroch v prípade úplného zaplnenia dažďovou vodou bude max. 1,0 m. Oporné múry budú vybudované z vodostavebného betónu založené na železobetónových základových pásoch. Nátok vody do poldrov sa zaistí z bočných strán kde sa nebudú nachádzať oporné múry. Okolo poldrov sa terén vyspáduje smerom k navrhovanému vodozádržnému opatreniu.

Vsakovacia priekopa: je navrhnutá na spoločnej hranici parciel registra „C“ č. 74/3 a č. 521/2, ktorá bude zachytávať dažďovú vodu zo západných a juhozápadných svahov riešeného územia.

Vsakovacia priekopa

Vsakovacia priekopa bude prepojená so suchými poldrami prepadom cez vyspádovanú vsakovaciu priekopu.

Výpočet pre návrh suchých poldrov:

- výpočtová intenzita 100-ročného dažďa: **57,6 l/s.ha**
- súčiniteľ odtoku z riešenej ornej pôdy: **0,15**

- prietok vody do navrhovaných suchých poldrov:
 $23,1554 \text{ ha} * 57,6 \text{ l/s.ha} * 0,15 = 200,06 \text{ l/s}$
- dĺžka trvania dažďa: 120 min. = **7200 sec.**
- objem zachytenej vody počas 100-ročného dažďa s dĺžkou trvania 120 min.:
 $200,06 * 7200 / 1000 = 1440,4 \text{ m}^3$

Parametre navrhovaného vodozádržného opatrenia – súboru suchých poldrov:

- akumulačný objem: 1603 m³
- celková plocha: 2201 m²
- dĺžka: 132,8 m
- šírka: premenlivá od 11 do 27m

Nulový variant

Nulový variant je stav, keby sa navrhovaná činnosť nerealizovala, predstavuje územie v súčasnosti.

Riešené svahovité územie, z ktorého odteká dažďová voda je využívaná ako orná pôda. V danej lokalite odtok zrážkovej vody nie je žiadnym spôsobom usmernená a nižšie položená časť obce nachádzajúca sa pod svahom je vystavená povodňam a deštruktívnym účinkom odtekajúcej vody. Voda odteká z územia, bez možnosti jej spomalenia, ktoré by umožnilo jej vsiaknutia do podlažia a následne voda končí až na obecnej komunikácii, kde ohrozuje obecný, ako aj súkromný majetok. Predmetná časť obce bola v posledných rokoch opakovane zasiahnutá povodňami.

Bez realizácie navrhovaných vodozádržných opatrení, ktoré sú prevádzkou preverené a prinášajú zlepšenie vodnej bilancie v krajine i vhodnejšie podmienky pre biodiverzitu, by v území naďalej pretrvávali výkyvy zapríčinené suchami a následnými povodňami, ktoré by neúmerne rýchlo odvádzali vodu z územia a mohli byť príčinou majetkových škôd vo väčšom rozsahu a vysychania častí územia.

V prípade nerealizácie zámeru by dočasne lokalita ostala v súčasnom stave bez možnosti eliminácie negatívnych dôsledkov výkyvov počasia, ktoré so sebou klimatická zmena prináša.

2.9. Zdôvodnenie potreby navrhovanej činnosti v danej lokalite (jej pozitíva a negatíva)

Hlavným dôvodom prípravy výstavby je zadržiavanie vody v krajine so všetkými jeho známymi pozitívami. V mieste realizácie bude možné akumulovať vodu, ktorá bude prirodzene vsakovať do podlažia. Okrem vody akumulovanej priamo v poldroch, treba počítať aj s vodou, ktorá bude akumulovaná v pôdných horizontoch a priaznivo tak ovplyvní okolité ekosystémy ako aj mikroklimu lokality najmä v období horúčav a dlhšie trvajúceho sucha. Vybudovaný systém suchých poldrov prípadnú povodňovú vlnu z privalových dažďov rozloží, akumuluje a zamedzí vzniku škôd pri jej prechode obcou až na obecnú komunikáciu.

Celý projekt, jeho začlenenie do terénu, použité materiály a finálna úprava sú navrhnuté tak, aby čo najprirodzenejšie zapadli do krajiny bez nežiaducich rušivých prvkov. Pri finálnej

úprave okolia budovaných vodozádržných opatrení bude kladený dôraz na čo najväčšiu mieru zachovanie jestvujúcej vegetácie, ktorá zabezpečuje aj stabilizáciu svahov a tvorí prirodzene vhodné územie na vsakovanie a tým pádom aj zadržanie vody v území a následný odpar v lokalite, čím prispieva k zlepšeniu mikroklimatických podmienok územia. Výsledkom realizácie navrhovanej činnosti bude hodnotný krajinný prvok, reliéfne aj ekosystémovo prepojený s okolitou krajinou.

Riešenie ochrany obce pred povodňami patrí medzi najpálčivejšie problémy. V auguste roku 2021 došlo k splaveniu ornice následkom privalových dažďov a silného vetra, čo spôsobilo množstvo škôd („Súhrnná správa o priebehu povodne, jej následkoch a vykonaných opatreniach“). Následne boli kompetentnými účastníkmi obhliadky špecifikované opatrenia na ochranu pred povodňami. Rovnako tak v rámci Plánu manažmentu povodňového rizika čiastkového povodia Váhu bol vodný tok Inovec v k.ú. Dvorec zaradený medzi vodné toky s existujúcim potenciálne významným povodňovým rizikom. V rámci „Predbežného hodnotenia povodňového rizika — aktualizácia 2021“ bola obec Dvorec zaradená medzi geografické oblasti s potenciálne významným povodňovým rizikom a pre ktoré budú vypracované nové mapy povodňového rizika a povodňového ohrozenia s vyznačením záplavovej čiary pre Q10, Q100 a Q1000.

Popisovaná navrhovaná činnosť nebude mať taký vplyv, ktorý by vytvoril novú preťaženú lokalitu, t.j. takú, kde sa koncentrujú nepriaznivé účinky aktivít s dopadom na zdravie obyvateľstva, alebo zložky životného prostredia. Naopak, navrhovaná činnosť prinesie po jej zrealizovaní viaceré pozitívne aspekty do územia, ktoré budú prospešné pre vybranú časť obce, zlepšenie mikroklimatických pomerov v území, a v neposlednom rade aj benefit pre dotknuté obyvateľstvo.

2.10. Celkové náklady (orientačné)

Predpokladané náklady budú upresnené v ďalších etapách projektu

2.11. Dotknutá obec

Obec Dvorec, Dvorec 69, 956 55 Dvorec

2.12. Dotknutý samosprávny kraj

Trenčiansky samosprávny kraj, K dolnej stanici 7282/20A, 911 01 Trenčín

2.13. Dotknuté orgány

Okresný úrad Bánovce nad Bebravou, Odbor starostlivosti o životné prostredie,
Námestie Ľ. Štúra 7/7, 957 01 Bánovce nad Bebravou

Okresný úrad Bánovce nad Bebravou, Odbor krízového riadenia,
Námestie Ľ. Štúra 7/7, 957 01 Bánovce nad Bebravou

Okresný úrad Bánovce nad Bebravou, Odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií,

Námestie Ľ. Štúra 7/7, 957 01 Bánovce nad Bebravou

Okresný úrad Bánovce nad Bebravou, Pozemkový a lesný odbor,

Námestie Ľ. Štúra 7/7, 957 01 Bánovce nad Bebravou

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Trenčíne

Nemocničná 4, 911 01 Trenčín

Okresné riaditeľstvo hasičského a záchranného zboru v Bánovciach nad Bebravou

Na Vříštek 1047/3, 957 01 Bánovce nad Bebravou

2.14. Povoľujúci orgán

Stavebný úrad Bánovce nad Bebravou, Farská 3, 957 01 Bánovce nad Bebravou

Okresný úrad Bánovce na Bebravou, Odbor starostlivosti o životné prostredie

Námestie Ľ. Štúra 7/7, 957 01 Bánovce nad Bebravou

2.15. Rezortný orgán

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky

Námestie Ľudovíta Štúra 1, 812 35 Bratislava

2.16. Druh požadovaného povolenia navrhovanej činnosti podľa osobitných predpisov

- Rozhodnutie o umiestnení stavby, stavebné povolenie a kolaudačné rozhodnutie v zmysle platnej stavebnej legislatívy.
- Povolenie vodnej stavby a povolenie na jej užívanie vrátane povolenia na osobitné užívanie vôd podľa zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov
- Súhlas orgánu ochrany prírody na výrubu drevín v zmysle zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov

2.17. Vyjadrenie o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti presahujúcich štátne hranice

Vplyvy činnosti popisovanej v zámere nepresahujú štátne hranice.

3. Základné informácie o súčasnom stave životného prostredia dotknutého územia

3.1. Charakteristika prírodného prostredia vrátane chránených území

Geomorfologické pomery

V zmysle regionálneho geologického členenia Západných Karpát (Mazúr, E., Lukniš, M., in Atlas krajiny SR, 2002) je širšie záujmové územie súčasťou Alpsko-himalájskej sústavy, podsústavy Panónska panva, provincie Západopanónska panva, subprovincie Malá dunajská kotlina, oblasti Podunajskej nížiny, celku Nitrianska pahorkatina (podcelok Bánovská pahorkatina) a celku Nitrianska niva (Bebravská niva). Bánovská kotlina je jedným zo severných „prstovitých“ výbežkov Podunajskej nížiny, ktorými vniká medzi jadrové pohoria. Podľa geomorfologického členenia územia Slovenska je súčasťou celku Podunajskej pahorkatiny a podcelkov Nitrianskej pahorkatiny a Nitrianskej nivy. Bánovská kotlina je územne totožná s dvomi geomorfologickými jednotkami nižšieho rádu (časťami), Bánovskou pahorkatinou a Bebravskou nivou.

Bánovská pahorkatina je budovaná hlavne neogénnymi a paleogénnymi sedimentmi na ktorých je vyvinutý relatívne mocný pokryv kvartérnych eluviálno-deluviálnych a deluviálnych sedimentov. Charakteristickým znakom sú široké ploché chrby s množstvom úvalinových dolín, ktoré sú na dne zasutené.

Bebravská niva má rovinatý charakter s prevažne miernymi prechodmi do pahorkatiny. Na stavbe sa podieľajú hlavne fluviálne sedimenty s povodňovými hlinami a na svahoch s eolicko-deluviálnymi hlinami sprašového charakteru. Podľa základného geomorfologického rozdelenia dané územie patrí do negatívnych morfoštruktúr Panónskej panvy, kde patria mierne diferencované morfoštruktúry bez agradácie. Podľa základných typov eróznodenudačného reliéfu ide v záujmovom území o reliéf nížinných pahorkatín a reliéf rovín a nív. Nadmorská výška záujmového územia sa pohybuje medzi cca 217 - 270 m n.m.

Geologické pomery

Geologická charakteristika územia

Nitrianska pahorkatina, ktorá tvorí širšie okolie predmetného územia, predstavuje najvyšší terénny stupeň Podunajskej nížiny. Ide o samostatný morfológický celok, ktorý vznikol rozrušením pôvodnej neogénnej tabule a z hľadiska štruktúry ide o depresiu vyplnenú vrstvami pliocénu (panón, dák, ruman), eolicko- deluviálnymi sedimentami kvartérneho veku (wurm- holocén) a kvartérnymi aluviálnymi uloženinami miestnych povrchových tokov (Radiša, Bebrava).

Depresiu na západe, severe a východe ohraničujú staršie geologické jednotky jadrových pohorí Považského Inovca a Tribča, mezozoické komplexy Strážovskej hornatiny a sedimenty vnútrokarpatského paleogénu Bánoveckej kotliny. Južnejšie prechádza depresia do Podunajskej roviny, kde sú v nadloží neogénnych vrstiev výraznejšie zastúpené kvartérne akumuláčny uloženiny pleistocénnych terás a aluviálnych nív.

Najspodnejšiu časť pliocénnej výplne tvoria vrstvy panónu vo vápniťo-ílovitom vývoji. V nadloží je vyvinutý mocný piesčité komplex s pestrými ílmi a štrkami. Vyššie polohy panónu tvorí uhoľná séria. Transgresívne nad uhoľným panónom ležia pestré íly dáku. a lokálne sa vyskytujú štrkopiesčité vrstvy rumanu - tzv. Kolárovska formácia. Neogénne súvrstvie je prekryté kvartérnymi uloženinami prevažne eolického resp. eolicko-deluviálneho pôvodu. Typické vápniťe spraše sú vyvinuté v južnejších častiach panvy, zatiaľ čo v oblasti pahorkatiny prevládajú rôzne deriváty spraší, resedimentované a odvápnené sprašové hliny, prípadne iné prechodné typy vznikajúce na pôvodných neogénnych, faciálne variabilných sedimentoch.

Podľa hydrogeologickej rajonizácie leží lokalita v rajóne NQ 071 - Neogén a kvartér Nitrianskej pahorkatiny. Podzemná voda v podložných predkvartérnych komplexoch máva až šesť horizontov v rôznych hĺbkach o mocnosti 3 až 12 m s výdatnosťou od 0,01 do 2,0 l.s 1. Hrúbka kvartérnych náplavov kolíše v rozmedzí 5 až 9 m a koeficient filtrácie sa pohybuje v širšom okolí v hraniciach n.10-1 - n.10-3 m.s-1. Vyššie položené územia sú tvorené komplexom brakických a sladkovodných sedimentov, tvorených ílmi, vápniťmi a pestrými ílmi so zvodnenými polohami pieskov a štrkov, podradne pieskocov a zlepcov. Priepustnosť zvodnených polôh je pórová, hladina podzemnej vody je napätá a zvodnené horizonty sú prekryté ílmi vlastného súvrstvia.

V predmetnej lokalite sa nachádzajú deluviálne sedimenty: gravitačne resedimentované piesčité a piesčito-hlinité štrky svahovín a fluviálne sedimenty: piesčité štrky a štrky nižších stredných terás s pokryvom spraší a nerozlišených deluviálnych hlin a splachov.

Radónové riziko

Územie navrhovanej činnosti spadá do oblasti so stredným radónovým rizikom, v ktorom sa nachádza väčšina územia SR.

Ložiská nerastných surovín

V rámci evidovaných ložísk SR sa v dotknutom území nenachádza žiadne evidované ložisko.

Pôdne pomery

Charakter pôdných pomerov lokality je určovaný napr. vývojom klimatických podmienok, dlhodobými zmenami hladín podzemných vôd, zrážkami, zrnitostným zložením pôdy a sedimentov v zóne aerácie.

V záujmovom území sa nachádzajú (Šály, R., Šurinu, B., 2002) luvizeme (luvizeme modálne, kultizemné a pseudoglejové, sprievodné pseudogleje luvizemné; zo sprašových hlin) a hnedozeme (hnedozeme luvizemné a luvizeme; zo sprašových hlin).

Zrnitostné triedy v sledovanom území sú ílovito-hlinité a hlinité (Čurlík, J., Šály, B., 2002).

Luvizeme až pseudogleje zaberajú prevažnú časť pahorkatinného dna Hornonitrianskej kotliny. Na vhodných substrátoch, prípadne v oblastiach s vyšším množstvom zrážok prechádzajú luvizeme až do pseudoglejov. Ide o hlboké, hlinitoílovité až ílovité, relatívne úrodné pôdy. Využívajú sa na intenzívnu poľnohospodársku výrobu. Na územiach s vyšším sklonom sú ohrozované urýchlenou vodnou eróziou. Luvizeme sa vyskytujú na miestach, kde sa stretávajú pahorkatiny s pohoriami na okrajoch vnútorných kotlin. Sú vyvinuté zväčša na sypkých proluviálnych hlinách, v polohách do 700 m n.m. Pôvodným vegetačným

pokryvom boli dubové a bukové lesy. Pseudogleje majú mramorový pseudoglejový B-horizont, ktorý sa vyvinul pri povrchovom prevlhčení pôdy, následkom prítomnosti vrstvy so zníženou drenážnou schopnosťou. Ide o pôdy rôzne hlboké a skeletnaté, zrnitostne ťažké až veľmi ťažké. Pseudoglejový proces prebieha pri zvýšenej vlhkosti, kedy za účasti nízkomolekulárnych organických látok dochádza k mobilizácii, redukcii a migrácii železa a mangánu. Po prerušení vznikajú trhliny cez ktoré sa dostáva kyslík a dochádza k reoxidácii. Striedaním stagnácie a prúdenia vody, redukčných a oxidačných procesov vzniká farebne pestrý mramorový pseudoglejový horizont.

Klimatické pomery

Záujmová oblasť je zaradená v zmysle Quitta, E., 1970 do klimatickej oblasti teplej označenej symbolom T-2. Oblasť je charakterizovaná 550 - 700 mm zrážok počas roka a veľkosť privalových vôd (15 minútového dažďa) dosahuje je 130 - 140 milimetrov. Teplá oblasť s teplým mierne vlhkým okrskom má mierne zimy a nížinná klíma s miernou inverziou teplôt je suchá až mierne suchá. Oblasť má dažďovo- snehový typ režimu odtoku s výrazným podružným zvýšením vodnosti koncom jesene a začiatkom zimy. Zásoby podzemnej vody sú doplňované podzemným prítokom so susedných pohorí a zrážkami. Z hydrologického hľadiska dochádza k akumulácií v období december - január, vysoká vodnosť je v mesiacoch február - apríl. Najväčší priemerný mesačný prietok v miestnych povrchových tokoch býva v marci a najnižší v septembri. Režim zrážok má charakter kontinentálnej klímy.

Zrážkové pomery

Územie okolia Bánoviec nad Bebravou patrí do mierne suchej až mierne vlhkej klímy. Obdobie leta je teplé a zimy sú tu mierne. Priemerné zrážky územia sa pohybujú od 550 do 650 mm so zrážkovým tieňom v okolí Bánoviec nad Bebravou. Priemerný ročný úhrn je 577,1 mm.

Teplota

Teplota vzduchu je jedným z určujúcich činiteľov pre celkový ráz územia a je ovplyvňovaná zemepisnou šírkou, nadmorskou výškou a orografickými pomermi. Územie Bánoviec nad Bebravou patrí do teplej klímy. Počas roka sa tu vyskytuje 60 až 70 dní s teplotou 25°C a viac. Najnižšie teploty sú okolo – 2,5°C a najteplejšie 19°C.

Hydrologické pomery

Povrchové vody

Po hydrologickej stránke patrí záujmové územie do základného povodia 4-21-11 rieky Nitra. Hlavným tokom, ktorý odvodňuje celú Bánovskú kotlinu s priľahlými časťami Strážovských vrchov a Považského Inovca je rieka Bebrava.

V okolí záujmového územia pretekajú nasledovné vodné toky: Bebrava, Inovec, Svinica a Slamený jarok. Rieka Bebrava má dĺžku 47,2 km, plochu povodia 634 km² a priemerný prietok 2,3 m³/s v ústí. Tečie cez Bánovce nad Bebravou, na území mesta príberá zľava

najprv Jelšinu a Dubničku, potom zprava Svinicu a napokon na južnom okraji mesta (pri Biskupiciach) aj pravostranný Inovec. Bebrava je vrchovinovo-nížinnou riekou.

Inovec je pravostranný prítok Radiše s dĺžkou 18,5 km. Pramení v Považskom Inovci, na juhovýchodnom svahu vrchu Inovec (1 041,6 m n. m.), v nadmorskej výške okolo 950 m n. m. Preteká po JZ okraji záujmového územia Držkovskou dolinou, následne míňa obec Dvorec na pravom brehu a Veľké Chlievany na ľavom brehu. Tu sa stáča na východ a v blízkosti Biskupíc sa vlieva do Radiše. Ďalšími prítokmi sú Svinica a potok Slamený jarok.

Podzemné vody

Na základe geologicko – tektonickej stavby v širšom záujmovom území rozlišujeme podzemné vody útvarov paleogénu, neogénu a kvartéru.

Sedimenty paleogénu vystupujú na povrch v podobe menších ostrovov vo V, resp. JV časti širšieho záujmového územia. Horniny neogénu tvoria vlastnú sedimentárnu výplň kotliny a sú zastúpené aj priamo v záujmovom území. Ide o faciálne pestré sedimenty - íly, piesky, štrky, ktoré miestami obsahujú i vulkanický materiál. Hydrogeologické pomery neogénnych sedimentov, vyplňujúcich kotlinu, sú podmienené rozsahom a hrúbkou jednotlivých faciálne odlišných vrstiev, ktoré sedimentovali v niekoľkých cykloch. Okrem toho bývajú niektoré vrstvy ohraničené vertikálnymi zlomami, ktoré sú málokedy priepustné. Súvrstvia sú uložené prevažne vodorovne, alebo sa mierne ukláňajú do stredu kotliny. Prevládajú sedimenty nepriepustné – ílovité nad priepustnými polohami pieskov a štrkov, miestami spevnených. Vrstvy pieskov a štrkov predstavujú kolektory podzemných vôd s pórovou priepustnosťou.

Podzemné vody akumulované v sedimentoch neogénu vystupujú na povrch iba ojedinele, a to vo forme vrstevných prameňov, ktoré plošne zamokrujú oblasti výstupu. Priepustné polohy pieskov a štrkov vytvárajú oblasti výstupu. Priepustné polohy pieskov a štrkov vytvárajú v území artézske horizonty s hladinou vody pod úroveň terénu, miestami i nad úroveň terénu.

Neogénne piesky a štrky charakterizuje hlavne nízky, miestami stredný stupeň zvodnenia. Hodnota mernej výdatnosti vrtov kolíše od 0,03 do 0,5 l/s.m. Vysokým stupňom zvodnenia sa vyznačujú piesky a štrky neogénu (napr. v oblasti Malých Chlievan je výdatnosť vrtu 5,5 l.s-1 pri znížení hladiny 3,5 m). Koeficient filtrácie pieskov a štrkov neogénu sa pohybuje v rozmedzí $1 \cdot 10^{-4}$ až $1 \cdot 10^{-5}$ m.s-1.

Na tvorbe zásob podzemných vôd sa podieľajú zrážky, podzemné vody prestupujúce zo susedných území (zo severu a západu) a podzemné vody kvartérnych náplavových sedimentov (hlavne tam, kde s horninami neogénu tvoria jeden zvodnený celok). Základným hydrogeochemickým typom hĺbkového intervalu 0 – 50 m sú Ca – HCO₃ vody s mineralizáciou 0,2 až 1,0 g.l⁻¹. Zložka Na – HCO₃ sa uplatňuje ako doprovodná. Pri podzemných vodách kvartéru si pozornosť zasluhujú len náplavy rieky Bebravy.

Minerálne a geotermálne vody

V oblasti Bánoviec nad Bebravou sú známe geotermálne vody, ktoré boli zistené geotermálnymi vrtmi hlbokými okolo 2000 m. Geotermálne vody sú tu viazané na triasové dolomity a vápence chočského príkrovu, ktorý leží v podloží paleogénnych sedimentov.

Z geotermálnych vrtov hĺbky 200 – 2025 m vyteká cca 3,0 l.s-1 vody s teplotou 30 °C. Pri čerpaní bola dosiahnutá v tejto oblasti výdatnosť 17,0 l.s-1 a teplota vody na povrchu 40°C. Z chemického hľadiska sú to vody výrazného Ca-(Mg)-HCO₃ typu s mineralizáciou 0,7 až 0,8 g.l-1. Geotermálne vody sú viazané na polootvorenú hydrogeologickú štruktúru (má len infiltračnú a akumuláciu oblasť), z ktorej je možné exploatovať tepelno – energetický potenciál (TEP) prírodných zdrojov.

Vo vlastnom riešenom území nie je zistený, ani evidovaný žiadny zdroj minerálnej ani geotermálnej vody, do územia nezasahuje ani žiadne ochranné pásmo.

Vodohospodársky chránené územia

Priamo v hodnotenom území sa nenachádza žiadne vodohospodársky chránené územie.

Chránené územia podľa osobitných predpisov

Územnou ochranou prírody sa v zmysle zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny rozumie osobitná ochrana prírody a krajiny v legislatívne vymedzenom území v druhom až piatom stupni ochrany.

V okrese Bánovce nad Bebravou sa nachádzajú nasledovné genofondovo a ekologicky významné lokality:

- Prírodné pamiatky (PP) – stará Bebrava, kat. územie Čierna Lehota, rok vyhlásenia 1987 výmera 5,91 ha – ochrana skamenelín živočíchov z obdobia druhohôr v Strážovských vrchoch.
- Národné prírodné rezervácie (NPR) – Bradlo, kat. územie Ľutov, výmera 97,67 ha, rok vyhlásenia 1988, ďalej NPR Rokoš, kat. územie Uhrovské Podhradie, výmera 460,41 ha, rok vyhlásenia 1974.
- Prírodné rezervácie (PR) – Čepušky, kat. územie Zlatníky, výmera 58,12 ha, rok vyhlásenia 1988, PR Jankov vršok, kat. územie Uhrovec, výmera 103,42 ha, rok vyhlásenia 1993, PR Jedlie, kat. územie Uhrovské Podhradie, výmera 1,40 ha, rok vyhlásenia 1974, PR Kňazí stôl, kat. územie Trebichava, výmera 88,31 ha, rok vyhlásenia 1988, PR Kulháň, kat. územie Zlatníky, výmera 7,39 ha, rok vyhlásenia 1972, PR Ľutovský Drieňovec, kat. územie Ľutov, výmera 260,04 ha, rok vyhlásenia 1993, PR Smradľavý vrch, kat. územie Timoradza 11,16 ha, rok vyhlásenia 1954, PR Udrina, kat. územie Trebichava, Timoradza, výmera 107,36 ha, rok vyhlásenia 1993.
- Chránený areál (CHA) – Okšovské duby, kat. územie Zlatníky, výmera 1,53 ha, rok vyhlásenia 1984.

Chránené stromy

Na území obce Dvorec ani v širšom okolí sa nenachádzajú žiadne chránené stromy z kategórie chránených stromov vyhlásených podľa §-u 34 zákona NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny. Najbližšou lokalitou s výskytom chránených stromov je obec Podlužany.

Park pri kaštieli v obci Dvorec s rozlohou 0,53 ha je zaradený medzi pamiatkovo chránené parky.

Priamo v riešenom území sa nenachádzajú žiadne chránené stromy v zmysle zákona. č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny.

Prvky územného systému ekologickej stability

Územný systém ekologickej stability (ÚSES) je celopriestorová štruktúra navzájom prepojených ekosystémov, ktoré zabezpečujú rozmanitosť podmienok a foriem života v krajine. Táto je tvorená biocentrami, biokoridormi a interakčnými prvkami v hierarchických úrovniach: provinciónálnej, nadregionálnej, regionálnej a miestnej (lokálnej) úrovni.

V okrese Bánovce nad Bebravou sú vymedzené prvky územného systému ekologickej stability prevzaté z RÚSES okresu Topoľčany (1994). Sú navrhované 2 nadregionálne biocentrá – Rokoš a Nitrické vrchy a 60 regionálnych biocentier. V území je vymedzený iba 1 biokoridor regionálneho významu – rieka Bebrava. Vlastné riešené územie sa nachádza mimo všetkých prvkov RÚSES, na riešenú lokalitu nemajú žiadne ekologické väzby.

Najbližším prvkom RÚSES k riešenému územiu je regionálny biokoridor rieka Bebrava.

3.2. Krajina, krajinný obraz, stabilita, ochrana, scenéria

Krajinná štruktúra

Krajinný obraz každého územia je daný prírodnými, najmä reliéfovými pomermi a vytvorenými prvkami súčasnej krajinej štruktúry. Reliéf predstavuje limity vo vizuálnom vnímaní krajiny, ktorá určuje, do akej miery je každá priestorová jednotka krajiny výhľadovým a súčasne videným priestorom. Typický obraz krajiny tvoria plochy s výstavbou bytových domov, záhrady, lesy, nelesná drevinná vegetácia, sídla a prvky dopravnej a technickej infraštruktúry.

V krajine dotknutého územia a jeho okolia sa nachádzajú prírodné prvky aj človekom vytvorené alebo modifikované prvky, ktoré spolu vytvárajú obraz o súčasnom využití územia.

Štruktúra krajiny záujmového územia vyplýva z jeho funkčného zamerania. Sledované územie predstavuje typickú nížinnú poľnohospodársku krajinu. Z funkčného poľnohospodárskeho charakteru sa odvíja aj štruktúra krajiny s dominantnými veľkablokovými formami poľnohospodárskeho využitia. Pôvodné abiokomplexy sú na hodnotenom území veľmi silne antropogénne narušené.

Súčasná krajinná štruktúra je hodnotená cez identifikáciu krajinej pokrývky, čo je viditeľná vrstva krajinej sféry, ako fyziognómia krajiny.

Z pohľadu krajinej štruktúry je okolie navrhovanej činnosti možno charakterizovať ako:

- Urbanizované plochy – typická vidiecka zástavba nízke rodinné domy so záhradami
- Dopravné plochy – pri hranici územia navrhovanej činnosti prechádza účelová komunikácia
- Vegetácia v kultúrnej krajine – evidujeme veľkablokové poľnohospodárske pôdy,
- Líniová vegetácia – dreviny nízkeho vzrastu na hranici pozemku, pozdĺž komunikácie, bez zreteľných radov.

Scenéria

Krajinná scenéria je v širšom kontexte reprezentovaná intenzívne obhospodarovanou a využívanou kultúrnou krajinou poľnohospodárskeho typu, sídelnou vidieckou štruktúrou. Územie navrhovanej činnosti je situované v extraviláne obce, ktorý má charakter typicky využívanej poľnohospodárskej funkcie. Riešené územie je svahovité využívané ako orná pôda. Okolitá krajina sa vyznačuje veľkoplošnými poľnohospodárskymi plochami a bude nadväzovať na zástavbu rodinných domov so záhradami.

Za pozitívne nosné prvky scenérie krajiny v dotknutom území a jeho okolí možno považovať v prvom rade vidiecke sídla harmonicky zapojené do krajiny prídomovými záhradami a záhumienkami, prvky stromoradií komunikácie a poľných ciest, remízky a lesíky v poľnohospodárskej krajine.

Stabilita

Stupeň ekologickej stability územia vyjadruje plošný pomer medzi prirodzenými, poloprirodzenými a antropogénnymi prvkami v danom území. Koeficient ekologickej stability odráža vzájomný pomer pozitívnych a negatívnych prvkov v území.

V krajine dotknutého územia a jeho okolia sa nachádzajú človekom vytvorené alebo modifikované prvky, ktoré dávajú predstavu o súčasnom využití územia.

Ekologická významnosť územia je malá.

Z hľadiska súčasnej krajiny štruktúry širšie územie možno charakterizovať ako človekom silne pozmenenú krajinu s nízkym zastúpením lesných spoločenstiev a s vysokým podielom zastavaných území a poľnohospodárskej krajiny, doplnenú o dopravnú a technickú štruktúru.

Prevládajúcim krajinným prvkom je poľnohospodárska pôda. Ide o monotónny prvok s nízkou estetickou hodnotou, jeho krajinnno-stabilizačná hodnota je nízka.

Na území, kde je plánovaná individuálna bytová výstavba rodinných domov sa popri miestnej komunikácii nachádza vegetácia, ktorá má len nízke zastúpenie v podobe sprievodnej vegetácie miestnej komunikácie a ojedinelej solitérnej vegetácie. Ide prevažne o náletové dreviny a kry nízkeho vzrastu.

Nepredpokladá sa narušenie plnenia ekologických a stabilizačných funkcií biokoridorov.

Nepredpokladá sa narušenie plnenia ekologických a stabilizačných funkcií biocentier.

Fauna a flóra

Kvalitatívna a kvantitatívna charakteristika vegetácie riešeného územia

Z hľadiska fyto geografického členenia Európy riešené územie je začlenené do: oblasti Holarktis; podoblasti Eurosibírskej; provincie Stredoeurópskej.

Z fyto cenologického hľadiska podľa Futáka (1966) patrí riešené územie do: oblasti panónskej flóry (Pannonicum; obvodu flóry eupanónskej xerothermnej flóry (Eupannonicum); okresu Podunajská nížina.

Na základe fyto geograficko-vegetačného členenia SR (Plesník 2002 in Atlas krajiny, 2002) vlastné riešené územie patrí do: zóny dubovej; podzóny nížinnej; oblasti pahorkatinnej; okresu Nitrianska pahorkatina; podokresu: Bánovská pahorkatina; okresu Nitrianska niva.

Na sprašiach a štrkovito-piesčitých sedimentoch vyvinuté hnedozeme a luvizeme v spojitosti s klímou nížinných pahorkatín podmienili v tomto území vývoj vegetácie dubových a lužných lesov nížinného až podhorského charakteru.

Súčasný vegetačný kryt riešeného územia je reprezentovaný:

Plošne dominujúcimi agrocenózami polí. Vzhľadom na intenzívne obhospodarovanie diverzita vegetácie je tu veľmi nízka – obmedzená na pár druhov burín a synantropných druhov, ktoré prežívajú v extrémnych podmienkach;

Poloprirodzenými fytoocenózami krovinných zárastov v okolí poľných prístupových ciest a porastov drevín (krovinný plášť). V krovinných porastoch dominujú druhy: slivka trnková (*Prunus spinosa*), baza čierna (*Swida sanguinea*), ruža (*Rosa agg.*), hloh obyčajný (*Crataegus levigata*). V bylinnej etáži výskyt druhov: bedrovník väčší (*Pimpinella major*), lipnica lúčna (*Poa pratensis*), ďatelina lúčna (*Trifolium pratense*), ďatelina plazivá (*Trifolium repens*), chrastavec roľný (*Knautia arvensis*), jahoda obyčajná (*Fragaria vesca*), ovsík obyčajný (*Arrhenatherum elatius*), palina obyčajná (*Artemisia vulgaris*), púpava lekárska (*Taraxacum officinale*), rebríček obyčajný (*Achillea millefolium*), reznáčka laločnatá (*Dactylis glomerata*), skorocel kópijovitý (*Plantago lanceolata*), zvonček prhlavolistý (*Campanula trachelium*).

Fauna

Na základe zoogeografického členenia paleoarktu pre terestrický biocyklus fauna riešeného územia prináleží do podkarpatského úseku provincie listnatých lesov eurosibírskej podoblasti paleoarktickej oblasti, z hľadiska členenia pre limnický biocyklus patrí územie do stredoslovenskej časti podunajského okresu severopontického úseku pontokaspickej provincie euromediteránnej podoblasti paleoarktickej oblasti.

Podľa členenia územia Slovenska na živočíšne regióny (Čepelák in Atlas SSR 1980) patrí riešené územie do: provincie Vnútrokarpatské znížieniny; oblasti Panónskej; obvodu juhoslovenského; okrsku dunajského; podokrsku pahorkatinového.

Z biogeografického hľadiska je pre chorológiu miestnej fauny významný fakt dlhotrvajúcich, antropogénne podmienených vplyvov v historickej dobe a klimatické zmeny v pleistocéne a postglaciále, ktoré im predchádzali. V súčasnosti má na formovanie miestnej fauny okrem antropických disturbancií vplyv aj topografia a klíma oblasti a v neposlednom rade aj prepojenie s Podunajskou pahorkatinou, nadväzujúcou na výbežok Podunajskej nížiny.

3.3. Obyvateľstvo, jeho aktivity, infraštruktúra, kultúrnohistorické hodnoty územia

Obyvateľstvo

Obec Dvorec leží v bánovskom výbežku Nitrianskej sprašovej pahorkatiny. Katastrálnymi susedmi obce sú na severe Malé Chlievany, na severozápade Dolné Držkovce, z južnej strany Haláčovce a na východe Veľké Chlievany. Obec sa rozprestiera na juhozápad od Bánoviec nad Bebravou, vo vzdialenosti 3 km. Súčasťou obce je Sliezska osada pod Vysokým hájom, ktorá je od Dvorca vzdialená 1 km a orientovaná na severozápad. Sliezska osada je od počiatku svojho osídlenia katastrálnym územím Dvorca.

Dvorec je obec na Slovensku v okrese Bánovce nad Bebravou s rozlohou 2,66 km² s počtom 489 obyvateľov. Hustota obyvateľstva je 183,83 obyvateľov na km².

Sídla

Obec Dvorec je sídlom lokálneho významu, v niektorých smeroch regionálneho (turistika, rekreácia). Obec zabezpečuje základné vybavenie pre obyvateľov bezprostredného zázemia. Najbližším sídlom vyššieho významu je mesto Bánovce nad Bebravou.

Poľnohospodárstvo, priemysel, lesné hospodárstvo

Poľnohospodárstvo

Obec Dvorec patrí medzi obce s výrazným zastúpením poľnohospodárskej pôdy (85,54 %) nad nepoľnohospodárskou (14,46 %). Z poľnohospodárskych pôd je tu najviac zastúpená orná pôda (91,68 %) a následne menej zastúpené záhradami (6,27 %), trvalým trávnatým porastom (1,3 %) a ovocnými sadičkami (0,76 %). Nepoľnohospodárska pôda je zas v obci zastúpená zastavanými plochami a nádvoriami (51 %), lesnými pozemkami (22 %), vodnou plochou (18 %) a ostatnou plochou (9 %).

Z hľadiska poľnohospodárskej výroby je potrebné uviesť, že poľnohospodársku pôdu užíva MVL AGRO s.r.o. vo výmere 430 ha. Z toho 12 ha je vyčlenených na súkromný sektor pre SHR. MVL AGRO obhospodaruje 418 ha, z toho 32 ha - trvalé trávne porasty, 386 ha - orná pôda, 40 ha - stredisko špeciálnych kultúr, patrí sem 31 ha sadičiek. Prevažujúcimi plodinami sú hustosiate obilniny, zemiaky, repka olejná. V živočíšnej výrobe prevláda chov hovädzieho dobytku.

Priemysel

V samotnej obci nie je priemysel veľmi rozvinutý. Priemyselné činnosti sú viazané skôr na väčšie mestá v okolí, ako napr. Bánovce nad Bebravou.

Lesné hospodárstvo

Priamo v katastri obce Dvorec sa nenachádzajú rozsiahlejšie lesné porasty. Ide len o menšie segmenty.

Služby

Verejná infraštruktúra je v obci vybudovaná primerane k malému počtu obyvateľov a blízkosti Bánoviec nad Bebravou. Z vybraných služieb sa tu nachádza iba predajňa potravinárskeho tovaru a pohostinské odbytové stredisko. V obci nie je pošta, ani bankomat.

Školstvo

V obci je základná škola s materskou školou, ktorá slúži aj pre okolité obce. Výučba prebieha na stupni 1. - 4.

Kultúra

V obci sa nachádza obecná knižnica.

Doprava a dopravné plochy

Cestná doprava

Katastrálnym územím prechádza:

- Cesta III/1827 Veľké Chlievany - Bánovce nad Bebravou
- Cesta III/1842 Dvorec – Veľké Držkovce

Cesty patria Trenčianskemu samosprávnemu kraju, správcom je Správa a údržba ciest TSK.

Infraštruktúra a inžinierske siete

Zásobovanie pitnou vodou a odkanalizovanie

Obec má vybudovaný vodovod, ktorý zásobuje pitnou vodou celú obec. V obci nie je vybudovaná kanalizácia a ČOV.

Zásobovanie elektrickou energiou

Obec je vyhovujúco zásobovaná elektrickou energiou.

Teplo, plyn

Obec Dvorec bola plynofikovaná v roku 1995.

Telekomunikácie

Obec má pokrytie telefónnou sieťou a signálom GSM.

Odpady

Nakladanie s odpadmi z dotknutej aj okolitých obcí sa rieši odvozom na regionálnu skládku v Dežericiach firmou TEDOS Bánovce nad Bebravou.

Kultúrne a historické pamiatky a pozoruhodnosti

Historickou dominantou obce je kaštieľ, ktorý bol v roku 1963 bol vyhlásený za kultúrnu pamiatku. Kaštieľ je neorokokový objekt letohrádkového charakteru, postavený na vysokej architektonickej úrovni. Postavený bol pravdepodobne v druhej polovici 18. storočia a v 19. storočí bol rozšírený. Park okolo kaštieľa vznikol hneď po výstavbe kaštieľa. Podľa spomienok starších obyvateľov Dvorca existovala v parku gaštanová alej, v severnej časti jazierko, vo východnej elipsovité kvetinové vázy a na terase prístavby pri kaštieli bola zriadená kvetinová záhrada a studňa. Hlavný vstup do parku viedol cez veľkú, umelecky kovanú bránu. Obrovskú cenu mala aj rozsiahla knižnica, umiestnená v bočnej vysunutej miestnosti oproti zimnej záhrade. V roku 1902 bol kaštieľ prestavaný. Po skončení 1. svetovej vojny a vzniku Československej republiky sa ani kaštieľ neubránil rabovačke, ktorá postihla aj knižnicu. V roku 1945 majetok a kaštieľ prevzali štátne majetky, neskôr ho spravoval miestny národný výbor a obecný úrad. V nových spoločenských podmienkach bol kaštieľ vrátený dedičom, ktorí ho neskôr predali súkromnému vlastníkovi a v súčasnom období mu nový majiteľ vracia pôvodnú historickú podobu. Podobne začala aj obnova parku.

Park pri kaštieli s rozlohou 0,53 ha je zaradený medzi pamiatkovo chránené parky.

V mieste lokalizácie navrhovanej činnosti nie sú žiadne kultúrne a historické pamiatky a pozoruhodnosti.

Archeologické a paleontologické náleziská, geologické lokality

Priamo v riešenom území sa nenachádzajú žiadne archeologické náleziská zapísané v zozname pamiatkového fondu.

Archeologické nálezy mimo riešeného územia potvrdzujú, že širšie územie bolo osídlené už v dobe neolitu. Pri vykopávkach boli nájdené sídliská zo staršej i mladšej doby bronzovej, z obdobia Veľkomoravskej ríše a významné je aj odкрытие stredovekého pohrebiska z 10. – 12. storočia, čím sa obec zaraďuje medzi najstaršie sídla bývalej trenčianskej župy.

V záujmovom území sa nenachádzajú nijaké paleontologické náleziská ani iné významné geologické lokality.

3.4. Súčasný stav kvality životného prostredia vrátane zdravia

Kvalita životného prostredia v širšom okolí posudzovanej lokality je daná spôsobom využitia územia, ktoré má v riešenom území typický antropogénny charakter. Na znečisťovanie životného prostredia riešeného územia sa podieľa doprava, služby, osídlenie, poľnohospodárstvo a priemyselná činnosť.

Súčasný stav kvality životného prostredia predmetnej lokality je výsledkom vzájomného priestorového a časového pôsobenia stresových faktorov rôznej intenzity, ktoré možno rozdeliť na:

- primárne potenciálne bariérové prvky
- sekundárne potenciálne bariérové prvky

Primárne potenciálne bariérové prvky sú definované ako hmotné poloprirodzené a umelé antropogénne prvky, ktorých ekologická kvalita ohrozuje rozvoj života a podstatne obmedzuje rozvoj bioty. V hodnotenom území sa vyskytujú bariérové prvky cestnej dopravy.

Sekundárne potenciálne bariérové prvky predstavujú negatívne dopady socioekonomických javov v krajine, pričom ich plošný rozsah a veľkosť nie je vždy možné vymedziť a prejavujú sa chemickou resp. fyzickou degradáciou: ovzdušia, vôd, pôd, vegetácie a živočíšstva, stability krajiny a zdravia obyvateľstva.

Zdrojom hluku z dopravy v záujmovom území je len pomerne málo frekventovaná cesta III. triedy Bánovce nad Bebravou – Dvorec, prípadne prevádzka poľnohospodárskych mechanizmov pri obhospodarovaní okolitých pozemkov. Iné zdroje hluku, ako aj zdroje vibrácií a prašnosti sa v záujmovom území nenachádzajú.

Ovzdušie

Kvalita ovzdušia je v súčasnosti ovplyvňovaná najmä výrobou energie, priemyslom a dopravou.

Oblasť Hornej Nitry patrí k územiám s najviac znehodnoteným životným prostredím na Slovensku. Kvalita ovzdušia Hornonitrianskej oblasti je ovplyvňovaná predovšetkým prevádzkou veľkých priemyselných zdrojov, ktoré sú významnými zástupcami palivovo – energetického a chemického priemyslu na Slovensku.

Stav ovzdušia v okrese Bánovce nad Bebravou je ovplyvnený existujúcimi malými, strednými a veľkými zdrojmi znečistenia ovzdušia umiestnenými priamo v okrese, ďalej automobilovou dopravou, ale aj prenosmi emisií zo vzdialených zdrojov. Výšku koncentrácií znečisťujúcich látok však priaznivo ovplyvňuje dobrá vetrateľnosť územia zabezpečovaná prevládajúcimi severnými a severozápadnými vetrami.

Kvalitu ovzdušia aj dominantný podiel na jeho znečistení v okrese Bánovce nad Bebravou výraznou mierou ovplyvňuje energetika – najmä tepelná elektrárňa v Zemianskych Kostolčanoch, nachádzajúca sa, cca 12 km od dotknutého územia (produkuje 82 % SO₂ a 50 % NO_x v rámci kraja). Menšie množstvo exhalátov emitujú zdroje chemického priemyslu a lokálne vykurovanie. Veľký podiel na vysokej úrovni znečistenia v tejto lokalite má nízka kvalita používaného uhlia.

Medzi najväčších znečisťovateľov v širšom okolí dotknutého územia patria podniky Kvartet a.s. a TSM Partizánske s.r.o., ktorí sa podieľajú na znečistení ovzdušia najmä základnými znečisťujúcimi látkami (TZL, NO_x a CO).

Znečistenie ovzdušia v dotknutom území je spôsobené najmä jestvujúcou okolitou infraštruktúrou priemyselných objektov a ich stacionárnymi zdrojmi ako aj dopravou na pozemných komunikáciách a neelektrifikovanej železničnej trati. V neposlednom rade prispieva k znečisteniu ovzdušia aj prenos znečisťujúcich látok z iných okresov (Prievidza, Partizánske a Topoľčany).

Hluk

K negatívnym faktorom, ktoré pôsobia nepriaznivo a zhoršujú kvalitu životného prostredia, patria hluk a vibrácie.

Zdrojom hluku za v blízkom okolí dotknutého územia navrhovanej činnosti je najmä automobilová doprava prebiehajúca po účelových komunikáciách.

Dotknuté územie je v súčasnosti využívané ako orná pôda a nevykonávajú sa také činnosti, ktoré by presahovali prípustné hodnoty hluku. Na tomto území sa nenachádzajú žiadne stacionárne zdroje hluku.

Povrchové a podzemné vody

Povrchové vody

Merania kvality povrchových vôd sú realizované na toku Bebrava v mieste odberu Bebrava – Krušovce (riečny kilometer 3,40). Podľa výsledkov meraní povrchových vôd za obdobie 2002 – 2003 je Bebrava zaradená v skupine ukazovateľov kyslíkového režimu (A) do triedy III. triedy kvality – znečistená voda (c₉₀ BSK₅ = 9,13 mg.l⁻¹). V B skupine merná vodivosť s hodnotou rovnou 75,39 určuje III. triedu kvality – znečistená voda. Koncentrácie amoniakálneho dusíka (1,70 mg.l⁻¹) a celkového fosforu (0,79 mg.l⁻¹) ju radí do IV. triedy kvality – silne znečistená voda. Počty koliformných baktérií (1833 KTJ.ml⁻¹) patria do V. triedy kvality – veľmi silne znečistená voda. Na toku Bebrava v mieste odberu Bebrava – Krušovce (rkm 3,4) nastal v porovnaní s obdobím 2001 – 2002 posun v skupine základných fyzikálno-chemických ukazovateľov z II. na III. triedu kvality. Je to spôsobené zvýšením c₉₀ mernej vodivosti zo 63,7 mS/m na 75,4 mS/m. Miernym zvýšením c₉₀ SImakrozoob. Sa skupina biologické ukazovatele posunula z III. do IV. triedy kvality. Ďalšia zmena nastala v skupine F zvýšením c₉₀ NELUV z 0,09 mg.l⁻¹ na 0,12 mg.l⁻¹. Ide o prepad z III. do IV.

Triedy kvality vody. Tok Bebrava je znečisťovaný odpadovými vodami zo ZVS a.s., Bánovce nad Bebravou a prítokom Radiša, ktorý prijíma odpadové vody z TANAX a.s., Bánovce nad Bebravou a SAD Bánovce nad Bebravou. (Kvalita povrchových vôd na Slovensku 2002 - 2003, SHMÚ Bratislava, 2004). Kvalita povrchových vôd na rieke Inovec nie je sledovaná.

Podzemné vody

Monitorovaciu sieť podzemných vôd oblasti Strážovských vrchov tvoria 2 plytké vrty základnej siete SHMÚ, ktoré zachytávajú podzemné vody kvartérnych náplavov Nitrice. Ostatné pozorovacie objekty (1 využívaný vrt, 1 nevyužívaný vrt, 8 využívaných prameňov a 3 nevyužívané pramene) zachytávajú podzemné vody mezozoických útvarov. Vzorkované podzemné vody tejto oblasti patria medzi stredne mineralizované až so zvýšenou mineralizáciou (od 300 do 718 mg.l⁻¹). Zásadný podiel na mineralizácii majú hydrogénuhličitan, z kationov vápnik a horčík.

Antropogénny vplyv a teda aj znečistenie podzemných vôd v širšom okolí záujmového územia je zanedbateľné, čo spôsobuje aj viacero ochranných pasiem vodných zdrojov a blízkosť chráneného vodohospodárskeho územia CHVO Strážovské vrchy.

V širšom záujmovom území zo skupiny všeobecných organických látok došlo k prekročeniu limitnej koncentrácie NELUV a to v objekte Slatinka nad Bebravou – Vrchovište (využívaný prameň). Hodnota ukazovateľa NELUV bola v porovnaní s Vyhláškou MZ SR č. 151/2004 prekročená o 0,30 mg.l⁻¹. V podzemných vodách v oblasti Strážovských vrchov sa nepozoruje výrazná zmena kvality v porovnaní s predchádzajúcim obdobím. Podstatná je však nadlimitná hodnota pre NELUV vo využívanom prameni, čo indikuje vplyv antropogénnej činnosti na kvalitu a tým aj na využiteľnosť podzemných vôd pre pitné účely. (Kvalita podzemných vôd na Slovensku, SHMÚ Bratislava, 2005)

Kontaminácia pôd a pôdy ohrozené eróziou

Stále viac vystupuje do popredia poškodenie pôd prírodnými procesmi a to hlavne následkom intenzívnej antropogénnej činnosti. Hlavnými negatívnymi faktormi, ktoré ovplyvňujú poľnohospodársku výrobu a environmentálne funkcie sú zhutňovanie a acidifikácia pôd, neuvážené rekultivácie pôd, najmä odvodňovanie, nadmerná chemizácia, divoké skládky, zvýšená veterná a vodná erózia.

Kontaminácia pôdy v riešenom území nebola zisťovaná, územia s kontaminovanou pôdou nie je možné jednoznačne určiť, nakoľko v súčasnosti neexistuje dostatočný plošný monitoring. V okolí bol v pôde zaznamenaný len nízky obsah rizikových látok, pod hygienickými limitmi.

Rozvoj veľkoplošného hospodárenia na pôde má za následok zníženie ekologickej kvality priestorovej štruktúry krajiny a ohrozenie jej ekologickej stability. Rozsiahle plochy ornej pôdy sú postihnuté veternou eróziou. Poľnohospodársku degradáciu predstavuje hlavne zmena pôdnej štruktúry, narušenie pôdneho profilu, utlačanie, orba a vnášanie cudzorodých chemických látok. Kontaminácia pôdy vodou sa vyskytuje ako následok používania povrchovej vody na zavlažovanie. Väčšina látok, ktoré sa nachádzajú vo vode sa zachytí v pôde.

Odpadové hospodárstvo

V záujmovej oblasti sa nenachádza žiadna legálna skládka odpadu. V katastri obce nie sú evidované ani nelegálne skládky odpadu.

Likvidáciu odpadu z dotknutej aj okolitých obcí sa rieši odvozom na regionálnu skládku v Dežericiach firmou TEDOS Bánovce nad Bebravou.

Rastlinstvo a živočíšstvo

Posudzovaná plocha nie je z fytoocenologického ani botanického hľadiska významnou, resp. hodnotnou lokalitou. Realizáciou činnosti nedôjde ku poškodeniu alebo zničeniu hodnotnejších a ekologicky stabilných fytoocenóz. Vzhľadom na charakter biotopu lokality priamo na riešené územie nie sú viazané žiadne významné druhy živočíchov.

Zdravotný stav obyvateľstva a celková kvalita životného prostredia pre človeka

Zdravie je definované ako stav úplnej telesnej, duševnej a sociálnej pohody, je výsledkom vzťahov medzi ľudským organizmom a sociálno-ekonomickými, fyzikálnymi, chemickými a biologickými faktormi životného prostredia, pracovného prostredia a spôsobom života.

Zdravotný stav obyvateľstva je odzrkadlením vplyvov viacerých faktorov. Jedným z najvýznamnejších je faktor vplyvu životného prostredia na zdravie obyvateľstva, ďalej zlý životný štýl a úroveň zdravotníckej starostlivosti.

K základným charakteristikám zdravotného stavu obyvateľstva, odrážajúcich ekonomické, kultúrne, životné a pracovné podmienky, patrí úmrtnosť - mortalita. Výška ukazovateľov celkovej úmrtnosti závisí však nielen od uvedených podmienok, ale ju bezprostredne ovplyvňuje aj veková štruktúra obyvateľstva.

V celoslovenskom meradle pretrvávajú nepriaznivá vysoká úmrtnosť obyvateľstva v produktívnom veku. Na choroby obehovej sústavy (CHOS) zomrelo v roku 2006 v SR 29 297 osôb (z toho bolo 53,8 % žien). Podiel úmrtí na CHOS predstavuje dlhodobu dominantnú podiel zo všetkých príčin smrti. Druhou najčastejšou príčinou úmrtí obyvateľstva v prípade obidvoch pohlaví sú naďalej nádorové ochorenia.

Dlhodobá a pretrvávajúca exploatácia prírodných zdrojov, likvidácia pôvodnej krajinnej štruktúry a dynamický prechod k súčasnej krajinnej štruktúre a kontaktná blízkosť významných zdrojov znečisťovania prostredia, sa prejavuje aj na zdravotnom stave obyvateľov.

Obec má charakter vidieckeho sídla. Na území obce Dvorec nebol vykonaný monitoring zdravotného stavu obyvateľstva, a nevedie sa žiadna štatistika. Na území obce sa nenachádzajú bodové, plošné zdroje takého negatívneho charakteru, ktoré by zásadne ovplyvňovali zdravotný stav obyvateľov obce. Vybudovaná technická infraštruktúra, je znakom vyspelej spoločnosti obce, prispieva k zdravotnému stavu obyvateľstva.

Syntéza hodnotenia súčasných environmentálnych problémov posudzovanej lokality

Úroveň životného prostredia je jedným z faktorov, ktoré vplýva na zdravotný stav obyvateľov a sprostredkovane aj na dĺžku života. Celková kvalita života z hľadiska miestnych obyvateľov je integráciou faktorov rozoberaných v predošlých kapitolách.

Súčasný stav krajiny širšieho okolia posudzovanej lokality je ovplyvnený stresovými faktormi súvisiacimi s osídlením, priemyslom, poľnohospodárstvom, tvorbou odpadov a

dopravou. Tieto sa prejavujú nielen ako bodové, líniové, či plošné zdroje znečistenia, ale aj ako líniové bariéry vo vzťahu k migrácii živočíchov.

Napriek zníženiu priemyselnej výroby, zmene technológií, zlepšeniu technickej štruktúry dopravných prostriedkov je i naďalej jedným z najvýraznejších environmentálnych problémov riešeného územia kvalita ovzdušia a znečistenie povrchových vôd. Je to dané samotnou sídelnou štruktúrou posudzovaného miesta, jeho urbanistickým rozvojom, stálej produkcii emisií z priemyselných podnikov.

Súčasnú ekologickú situáciu územia sú dané stavom reálnych bariér v krajine a vyplývajú z existencie stresových faktorov. Stresové faktory tvoria prvky súčasnej krajinnej štruktúry s najnižšou úrovňou (stupňom) ekologickej stability. Patria medzi ne existujúce zastavané plochy, technické diela, líniové stavby, veľkobluková orná pôda, dopravné komunikácie a podobne.

Najvýraznejším aspektom, ktorý ovplyvňuje kvalitu životného prostredia posudzovaného územia je priemyselná výroba, automobilová doprava a železničná doprava, ktorej sprievodným javom je emisná a hluková záťaž.

Ďalším nepriaznivým javom je intenzívna poľnohospodárska činnosť, ktorej dôsledkom je plošná kontaminácia hnojivami a agrochemikáliami a zvýšená prašnosťou v mimovegetačnom období.

Pôvodné prírodné prostredie v záujmovom území je trvale poznačené antropogénnymi vplyvmi najmä stavebnými prvkami, komunikáciami a priemyselnými objektmi

4. Základné údaje o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti na životné prostredie vrátane zdravia a o možnostiach opatrení na ich zmiernenie

4.1. Požiadavky na vstupy

Záber pôdy

Posudzované územie sa nachádza v katastri obce Dvorec, okres Bánovce nad Bebravou, Trenčiansky kraj na parcele č. 74/3 k.ú. Dvorec. Parcela je vedená ako trvalý trávny porast nachádzajúci sa mimo zastavaného územia obce. Pôda v predmetnom území je zaradená v BPEJ 0250402, ale predmetná parcela nie je súčasťou poľnohospodársky obrábanej pôdy. Realizácia navrhovanej činnosti si nevyžiada potrebu vyňatia pôdy z pôdneho fondu.

Obrázok 3: Riešené územie

Spotreba vody

Navrhovaná činnosť – Vodozádržné opatrenia počas prevádzky nevyžaduje žiadnu spotrebu vody. Potreba úžitkovej vody bude len v čase výstavby stavebných objektov.

Elektrická energia

Projekt nepredpokladá využitie týchto zdrojov. Objekt nebude napojený na elektrickú energiu.

Spotreba zemného plynu

Navrhovaná činnosť si nevyžaduje spotrebu zemného plynu.

Doprava

Lokalita je prístupná z obce Dvorec zo štátnej cesty III/1842, miestnych komunikáciách a následnou poľnou cestou. Prísun stavebných materiálov na stavenisko bude zabezpečované nákladnou automobilovou dopravou zhotoviteľa.

Po zrealizovaní navrhovanej činnosti bude doprava na lokalitu potrebná len v nevyhnutných prípadoch pri prípadnej údržbe stavebných objektov.

Výrub drevín

Výstavba si vyžiada odstránenie náletových drevín a krovín v rámci posudzovaného územia, ktoré nepodliehajú ochrane v zmysle zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny.

Pri prípravných prácach bude nevyhnutný výrub zelene, rastúcej len v miestach vybudovania oporných múrov, ktoré budú oddeľovať jednotlivé poldre. Ostatné dreviny ostanú zachované a budú tvoriť vhodné prostredie umožňujúce lepšie vsakovanie zadržanej dažďovej vody do pôd. Značná časť tejto zelene je tvorená náletovými drevinami. K výrubu drevín dôjde len v nevyhnutnom rozsahu, mimo vegetačného obdobia.

Podľa § 47 ods. 4 písmena a) zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov sa súhlas orgánu ochrany prírody vyžaduje na výrub stromov s obvodom väčším ako 40 cm vo výške 130 cm nad zemou a súvislých krovitých porastov s rozlohou väčšou ako 20 m². Presné počty a druhové zloženie drevín, ktoré bude potrebné vyrúbať budú určené pri spracovaní žiadosti o výrub.

Pracovné sily

Samotnou prevádzkou navrhovanej činnosti nevzniknú nároky na vytvorenie trvalých pracovných miest.

Nároky na pracovné sily pre obdobie výstavby nie je možné v súčasnosti kvalifikovane špecifikovať. Objem a profesijná skladba pracovných síl bude závislá na tempe výstavby a strojno-mechanizačnej vybavenosti stavby. Potrebný počet zamestnancov v požadovaných profesiách bude zabezpečený dodávateľskou organizáciou.

Materiálové vstupy

Z hľadiska stavebno-technického sú navrhnuté bežné stavebné materiály a výrobky s prevahou použitia prírodných materiálov, dreva, lomového kameňa, štrkov, drevené

konštrukcie alebo materiály vytvorené ľudskou činnosťou, ako sú betónové konštrukcie z vodostavebného betónu, potrubia iné stavebné súčasti.

4.2. Údaje o výstupoch

Ovzdušie

Počas výstavby

Pri navrhovanej činnosti – ako u všetkých stavebných činnostiach dôjde k dočasnému znečisteniu emisiami z dopravných mechanizmov a vzniku prašnosti počas stavebných prác a dopravy stavebného materiálov na stavenisko. Toto obdobie negatívneho pôsobenia však bude obmedzené len na dobu prípravy staveniska a realizácie stavby.

Počas prevádzky

Navrhovaná činnosť nemá taký charakter, pri ktorom sa očakáva znečistenie ovzdušia. Pri realizácii výstavby vodozádržných opatrení vo forme poldrov nevznikne nový zdroj znečisťovania ovzdušia.

Odpadové vody

Počas výstavby

V etape výstavby budú vznikať odpadové vody v súvislosti s používaním technologickej, úžitkovej i pitnej vody pri stavebných prácach, pri údržbe a prevádzke staveniska (vrátane sociálnych zariadení pre zamestnancov).

Kvantifikáciu odpadových vôd počas výstavby nie je možné v súčasnosti špecifikovať, nepredstavujú však podstatný zásah do súčasného stavu režimu vôd.

Počas prevádzky

Počas prevádzky nebude produkovaná odpadová voda.

Odpady

Odpady počas výstavby

Počas výstavby sa predpokladá vznik najmä ostatných druhov odpadov zo stavebnej činnosti, pričom spôsob nakladania s týmito odpadmi musí byť zosúladený s platnými právnymi predpismi v oblasti odpadového hospodárstva. Výkopová zemina, ktorá počas výstavby vznikne bude použitá na terénne úpravy na mieste staveniska. Za odpadové hospodárstvo v priebehu výstavby bude zodpovedať stavebník, ktorý bude plniť všetky povinnosti pôvodcu odpadov.

Odpady vzniknuté realizáciou stavby budú odovzdané za účelom zabezpečenia ich zhodnotenia alebo zneškodnenia osobe oprávnenej nakladať s odpadmi v súlade so zákonom č. 79/2015 Z. z. o odpadoch. Zhotoviteľ stavby je povinný nakladať zo stavebnými odpadmi v súlade so zákonom č. 79/2015 Z. z. o odpadoch, vyhlášky MŽP SR č. 371/2015 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch v znení

neskorších predpisov a vyhlášky MŽP SR č. 344/2022 Z. z. o stavebných odpadoch a odpadoch z demolácií.

Tab. 1: Odpady vznikajúce pri výstavbe nových objektov (V zmysle Vyhlášky MŽP SR č. 365/2015 Z.z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov):

Kód odpadu	Názov odpadu	Kategória
15 01 02	Obaly z plastov	O
15 01 04	Obaly z kovu	O
17 01 01	Betón	O
17 04 05	Železo a oceľ	O

Vyskytnúť sa môžu aj iné zatiaľ nešpecifikované odpady. Množstvo odpadov vzniknutých pri výstavbe, ktoré bude potrebné zneškodniť mimo miesta výstavby. Časť odpadov bude použitá na terénne úpravy priamo na mieste stavby.

Počas realizácie bude vykonávaná evidencia vzniku a spôsobu zneškodnenia jednotlivých odpadov, z dôvodu preukázania súladu spôsobu zneškodnenia odpadov s legislatívou. Všetky odpady musia byť zhodnotené alebo zneškodnené na zariadeniach vybavených príslušnými súhlasmi, v zmysle platnej legislatívy. Odpady budú vznikať len počas výstavby a budú súvisieť s pobytom pracovníkov na stavenisku.

Výkopová zemina a kamenivo sa použijú na zásyp vzniknutý po výkopoch na úpravu terénu a rekultivačné práce.

Hluk a vibrácie

Počas výstavby

Zdrojom hluku počas výstavby navrhovanej činnosti bude predovšetkým doprava a mechanizmy, ktoré budú zabezpečovať dodávku stavebných materiálov na stavbu a odvoz prebytočného materiálu. Zdrojom hluku počas výstavby budú samotné stavebné stroje a mechanizmy v lokalite výstavby.

Obdobie negatívneho pôsobenia však bude obmedzené na dobu výstavby, kedy sa budú vykonávať zemné a stavebné práce. Vhodnými organizačnými opatreniami a plánom práce bude hladina hluku stavebných prác minimalizovaná.

Počas prevádzky

Realizáciou navrhovanej činnosti nevznikne nový zdroj hluku ani vibrácií. Z uvedeného dôvodu nebola realizovaná ani hluková štúdia.

Žiarenie, zápach a iné výstupy

Navrhovaná zóna nebude predstavovať zdroj tepla neprimeranej úrovne. V zóne nebudú umiestnené zdroje žiarenia a iných fyzikálnych polí a po uvedení do užívania objekty zdrojom zápachu a iných výstupov.

4.3. Údaje o predpokladaných priamych a nepriamych vplyvoch na životné prostredie

Predpokladané vplyvy na životné prostredie predstavujú vplyvy vyvolané činnosťami súvisiacimi s realizáciou a prevádzkovaním navrhovaných objektov.

Vplyvy na obyvateľstvo

Najbližšie trvale obývané objekty sa nachádzajú vo vzdialenosti 10 m od navrhovanej činnosti

Negatívne vplyvy je možné očakávať počas výstavby v dôsledku zvýšenej frekvencie dopravy na príjazdovej komunikácii a to zvýšením sekundárnej prašnosti, emisií znečisťujúcich látok a hluku z dopravy. Tieto vplyvy hodnotíme vzhľadom na situovanie prevádzky ako krátkodobé, nepriame a zanedbateľné.

Po uvedení navrhovanej činnosti do prevádzky budú prevládať pozitívne vplyvy, ktoré z pohľadu obyvateľstva prinesú najmä elimináciu povodňových stavov, ktoré by mohli vzniknúť pri prívalových dažďoch a navrhovaná činnosť prispeje k ochrane zdravia a majetku obyvateľov v bezprostrednom okolí navrhovanej činnosti.

V prípade nerealizácie navrhovanej činnosti by pri stále sa zintenzívňovaní vplyvov počasia, zapríčinených klimatickými zmenami pretrvávali a pravdepodobne sa zintenzívňovali bleskové povodne s okamžitým odtokom vody z územia, bez možnosti jeho vsiaknutia do pôdy, ktoré by ohrozovali majetok obce, či obyvateľov a tiež zdravie obyvateľov žijúcich v bezprostrednom okolí posudzovanej lokality.

Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery

Horninové prostredie

Kontaminácia horninového prostredia počas výstavby a užívania objektov je málo pravdepodobná a to iba pri havarijných situáciách, ku ktorým by pri dodržaní všetkých bezpečnostných predpisov nemalo dôjsť. Navrhnuté riešenia na ochranu horninového prostredia sú na dostatočnej technickej úrovni.

Preto sa vplyv na horninové prostredie počas výstavby a užívania objektov hodnotí ako zanedbateľný až nulový a predstavuje len potenciálne riziká ohrozenia horninového prostredia počas výstavby v prípade havarijných únikov znečisťujúcich látok mimo zabezpečené priestory.

Nerastné suroviny

V rámci evidovaných ložísk SR sa v dotknutom území nenachádza žiadne evidované ložisko.

Geodynamické javy a geomorfologické pomery

Vplyvy na geodynamické javy a geomorfologické pomery sú nulové.

Vplyvy na klimatické pomery a na ovzdušie

Realizácia stavby neovplyvní súčasné pomery dotknutého územia z hľadiska klimatických pomerov. Počas výstavby sa očakávajú dočasné nepriaznivé vplyvy v dôsledku prejazdov

dopravných a stavebných mechanizmov a samotných prác na stavenisku vo forme: a to zvýšenia prašnosti a hlučnosti na prístupových cestách, zvýšeného podielu exhalátov z dopravy a zvýšenej prašnosti na staveniskách a v koridore výstavby počas stavebných prác.

Realizáciou navrhovanej činnosti nedôjde k žiadnej negatívnej zmene ani k negatívnemu ovplyvneniu klimatických pomerov v dotknutom území. Zadržanie vody v území, bude mať pozitívny vplyv na mikroklimatické pomery posudzovanej lokality v porovnaní so súčasným stavom. Cieľom navrhovaných vodozádržných poldrov je vytvorenie (podľa budúceho vývoja klímy a množstva zrážok) suchých poldrov, ktoré pri intenzívnych dažďoch bude zachytávaná voda za opornými múrmi a bude tvoriť dočasnú jazierka, z ktorých sa voda postupne vyparí do vzduchu a vsiakne do zeme, čím sa zabezpečí prirodzený kolobeh vody v prírode so zaistením ohrozenej časti obce proti povodňam.

Vplyvy na vodné pomery

Podstatou navrhovanej činnosti je ovplyvniť vodné pomery sledovaného územia tak, aby nedochádzalo, resp. sa eliminovalo negatívne pôsobenie povodní a dažďovej prívalovej vlny na územia pod umiestnením navrhovanej činnosti. Zadržaním vody v poldroch dôjde k zvlhčeniu dotknutého územia. Poldre budú vybudované pre terasovanie prirodzeného svahu a budú umiestnené tak, aby mohli akumulovať odtekajúcu vodu počas povodní a transformovať povodňovú vlnu. Vybudované jazierka tiež pozitívne prispievajú k zvýšeniu hladiny podzemnej vody v území.

Predpokladá sa, že navrhovaná činnosť pozitívne ovplyvní vodné pomery dotknutého územia.

Bez realizácie navrhovanej činnosti by naďalej pretrvával stav, kedy v prípade spadnutia väčšieho množstva zrážok v krátkom čase, odtečie voda preč z územia, bez možnosti jej vsiaknutia v posudzovanej lokalite.

Vplyvy na pôdu

Navrhovaná činnosť si nevyžiada záber poľnohospodárskej pôdy.

Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy

Realizácia činnosti si vyžiada výrub zelene, rastúcej priamo v miestach vybudovania oporných múrov jednotlivých poldrov. Značná časť tejto zelene je tvorená náletovými drevinami.

Významným prínosom realizácie stavby bude transformácia povodňovej vlny, akumulácia vody v čase prebytku a jej využitie pre oživenie vodných útvarov, ochladenie ovzdušia vyšším výparom, zvýšenie hladiny podzemných vôd, zvýšenie vitality, prírastov stromov a odolnosti voči chorobám a škodcom.

Výstavba navrhovanej činnosti bude mať pozitívny vplyv na faunu a flóru hodnotenej lokality, prinesie pozitívnu zmenu v biologickej rozmanitosti, štruktúre a funkcii súčasných ekosystémov.

Pri prípravných prácach bude nevyhnutný výrub zelene, rastúcej len v miestach vybudovania oporných múrov, ktoré budú oddeľovať jednotlivé poldre. Ostatné dreviny ostanú zachované a budú tvoriť vhodné prostredie umožňujúce lepšie vsakovanie

zadržanej dažďovej vody do pôd. Značná časť tejto zelene je tvorená náletovými drevinami. K výrubu drevín dôjde len v nevyhnutnom rozsahu, mimo vegetačného obdobia.

Za najvýznamnejšie vplyvy v hodnotenom úseku je možné považovať najmä dočasný záber biotopov vyskytujúcich sa v priestore výstavby poldrov, spojený s výrubom drevín a krovin. Zásah do biotopov a výrub drevín bude riešený v zmysle požiadaviek zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. K výrubu drevín dôjde len v nevyhnutnom rozsahu, mimo vegetačného obdobia. Podľa § 47 ods. 4 písmena a) zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov sa súhlas orgánu ochrany prírody vyžaduje na výrub stromov s obvodom väčším ako 40 cm vo výške 130 cm nad zemou a súvislých krovitých porastov s rozlohou väčšou ako 20 m². Pred realizáciou samotného výrubu bude potrebné pre všetky dreviny, ktoré budú musieť byť z dôvodu realizácie navrhovanej činnosti odstránené, zabezpečiť súhlas orgánu ochrany prírody, resp. štátnej vodnej správy na ich výrub.

Vplyvy na krajinu – štruktúru a využívanie krajiny, krajinný obraz

Na dotknutom území výstavby nastane zmena vo využití krajinného priestoru v dôsledku zásahu do časti územia. Z krajinárskeho hľadiska vodozadržné opatrenia prinesú zmenu estetiky krajinného prostredia, ktoré bude ale viazané len na bezprostredné okolie navrhovanej činnosti. Poldre budú vhodne zasadené do územia a vytvoria z krajinárskeho pohľadu atraktívne územie, ktoré bude predstavovať zaujímavý atraktívny prvok pre návštevníkov okolia obce. Na základe navrhovaných stavebných objektov nie je predpoklad, že po vybudovaní sústavy suchých poldrov, budú tieto tvoriť negatívny zásah do štruktúry a využívania krajiny, resp. negatívnym spôsobom zmenia krajinný obraz posudzovanej lokality.

Vplyvy na dopravu

Nároky na dopravu počas výstavby navrhovanej činnosti sú zanedbateľné.

Dopravne bude navrhovaná činnosť prístupná po miestnych komunikáciách a po poľnej ceste.

Počas prevádzky poldrov nevznikajú nároky na zabezpečenie dopravy.

Vplyvy na chránené územia a ich ochranné pásma

Navrhovaná činnosť výstavba poldrov nezasahuje do chránených vtáčích území, území európskeho významu ani súvislej európskej sústavy chránených území NATURA 2000. Nezasahuje do veľkoplošných ani maloplošných chránených území prírody. Územie, v ktorom sa činnosť navrhuje sa nachádza v 1. stupni ochrany podľa zák. č. 543/2002 Z.z. v znení neskorších predpisov.

Vplyvy na územný systém ekologickej stability

Dotknuté územie nezasahuje do žiadneho z prvkov RÚSES, preto realizácia zámeru nebude mať negatívny vplyv na prvky RÚSES.

Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky

Na území dotknutom realizáciou zámeru sa nenachádzajú objekty zapísané v Štátnom zozname pamiatok.

Nepredpokladá sa priamy vplyv zámeru na pamiatkovo chránené objekty.

Vplyvy na archeologické náleziská

Na území dotknutom realizáciou zámeru sa nenachádzajú archeologické náleziská. Nepredpokladá sa priamy vplyv zámeru na archeologické náleziská.

Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality

Na území dotknutom realizáciou zámeru sa nenachádzajú paleontologické náleziská a významné geologické lokality.

Nepredpokladá sa priamy vplyv zámeru na paleontologické náleziská a významné geologické lokality.

Vplyvy na kultúrne hodnoty nehmotnej povahy

Nepredpokladá sa priamy vplyv zámeru na kultúrne hodnoty nehmotnej povahy.

Iné vplyvy

Vplyvy na hlukovú situáciu

V etape stavebných prác sa očakáva prechodné zvýšenie úrovne hluku a zvýšenie sekundárnej prašnosti v dôsledku dopravy stavebného materiálu na staveniská. Obdobie negatívneho pôsobenia však bude obmedzené na dobu výstavby, kedy sa budú vykonávať zemné a stavebné práce.

Navrhovaná činnosť nie je činnosťou, ktorej prevádzkou by mohol vzniknúť hluk, vibrácie, akékoľvek žiarenia alebo teplo.

Tento vplyv možno hodnotiť ako krátkodobý a zanedbateľný.

Prevádzkové riziká a ich možný vplyv na územie

Výstavba navrhovanej činnosti sa bude riadiť stavebnými technologickými predpismi a normami. Riziká počas výstavby vyplývajú z charakteru práce (práce so stavebnými a dopravnými mechanizmami a zariadeniami). Riziká je možné eliminovať dôsledným dodržiavaním podmienok bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

Vzhľadom na charakter prevádzky a technické riešenie nádrží nie je reálny predpoklad vzniku havárií s negatívnym vplyvom na životné prostredie.

Potenciálne riziká počas prevádzky navrhovanej činnosti v prípade poškodenia alebo ohrozenia životného prostredia je možné špecifikovať v rozsahu a pravdepodobnosti výskytu a to únik škodlivých látok do prostredia, havárie, úder bleskom, požiaru a nebezpečenstva dopravných kolízií.

Komplexné posúdenie vplyvov z hľadiska ich významnosti a ich porovnanie s platnými právnymi predpismi

Slovenská republika vypracovala Stratégiu adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy, ktorá bola schválená uznesením vlády SR č. 148/2014. Je to prvý komplexnejší dokument v tejto oblasti, ktorý v čo najširšom rozsahu oblastí a sektorov prepája scenáre a možné dôsledky zmeny klímy s návrhmi vhodných proaktívnych adaptačných opatrení.

V strategickom dokumente sa uvádza, že globálne javy ako zmena klímy a demografický vývoj predstavujú pre trvalo udržateľné využívanie vôd a najmä pre jeho kvantitatívne aspekty skutočný problém. Predpokladá sa, že klimatická zmena prinesie predĺženie období a tiež územné rozšírenie oblastí s nedostatkom vody, ako aj nárast frekvencie výskytu povodní a nimi spôsobovaných environmentálnych a hospodárskych škôd.

Zmena klímy a jej prejavy ovplyvnia a podmienia, i keď v rozličnom rozsahu, dostupnosť vodných zdrojov v jednotlivých regiónoch Európy. Za ostatné roky v mnohých krajinách narástli obavy najmä v súvislosti so suchom a nedostatkom vody, a to najmä pokiaľ ide o dlhodobú nerovnováhu medzi dopytom po vode a jej dostupnosťou. Podľa správy Európskej environmentálnej agentúry o stave vôd možno očakávať, že sucho a nedostatok vody v roku 2030 postihnú približne polovicu povodí krajín Európskej únie. Slovensko vzhľadom na regionálne rozdiely, nerovnomerné priestorové a časové rozloženie vodných zdrojov, ako aj na možné vplyvy klimatických zmien a ich sociálne a hospodárske následky (napr. na poľnohospodárstvo a priemyselné odvetvia závislé od vody), dostupnosť vodných zdrojov môže byť v niektorých regiónoch limitujúcim faktorom ich rozvoja. Jedným z hlavných rizík dostupnosti vodných zdrojov je aj predpokladaný častejší výskyt dlhotrvajúcich suchých období a vyšších teplôt v letných a jesenných mesiacoch spojených s nedostatkom vody, ktoré môžu byť prerušované niekoľkodennými dažďami s vysokým úhrnom zrážok, prípadne silnou búrkovou činnosťou s intenzívnymi zrážkami vyvolávajúcou vznik povodní. Striedanie takýchto extrémov počasia bude mať negatívny dopad na kvalitu a množstvo zásob vody vo vodných útvaroch, čo môže viesť k zmenám v hydrologickej bilancii vodných zdrojov. Výsledkom môže byť pokles zásob vody v krajine, zvýšenie variability prietokov a prehĺbenie extrémov v časovom rozdelení odtoku vody z povodí. Bez realizácie účinných adaptačných opatrení, ktoré budú predchádzať dôsledkom takýchto extrémov počasia možno očakávať, že najmä oblasti s nedostatkom zásob podzemných zdrojov vôd budú intenzívnejšie vystavené negatívnym dôsledkom zmeny klímy spôsobujúcim škody nielen na majetku obyvateľstva, ale aj na poľnohospodárskej produkcii a kvalite poľnohospodárskej a lesnej pôdy. Odbery vody zvyčajne dosahujú vrchol v lete, keď je voda najmenej dostupná, čím sa škodlivé účinky nárastu teplôt vzduchu a sucha maximalizujú. Tieto negatívne dôsledky sú zároveň bezprostrednou a dlhodobou hrozbou aj pre vodné ekosystémy, čo si bude vyžadovať potrebu zvýšiť odolnosť vodných ekosystémov, aby sa prispôbili meniacej sa klíme, ktorá pravdepodobne prinesie ešte ďalší vplyv, akým je napríklad vyššia teplota vody a invázne nepôvodné druhy.

Návrh orientácie, zásad a priorít vodohospodárskej politiky Slovenskej republiky do roku 2027 zaradil medzi najvýznamnejšie výzvy vodného hospodárstva v súčasnosti najmä: predchádzanie a znižovanie znečistenia vody, zefektívnenie využívania vody, zvýšenie odolnosti vodného hospodárstva voči klimatickým a meteorologickým javom, zlepšenie

riadenia vykonávaného subjektmi zapojenými do hospodárenia s vodnými zdrojmi, lepšie environmentálne prijateľné hospodárenie s pôdou, najmä zlepšenie praktických postupov pri hospodárení v lesoch, na poľnohospodárskej pôde a všeobecne v krajine.

Vo vodnom hospodárstve Slovenska sa dlhodobo ako významný nástroj, overený reálnymi povodňovými situáciami, osvedčila realizácia opatrení zameraných na zadržiavanie a akumuláciu vôd a riadené usmerňovanie odtokového režimu povrchových vôd. Dostatočné zásoby akumulovanej vody vytvoria dobré podmienky na jej ochranu a efektívne využívanie, umožnia jej ekologické prideľovanie aj v obdobiach sucha a nedostatku vody, čo potvrdili aj skúsenosti z ostatných rokov. Akumulácia vody má potenciál uspokojovať viacero potrieb spoločnosti a tak môže byť aj reálnym riešením na zmiernenie negatívnych dopadov avizovanej klimatickej zmeny. Takýto prístup umožňuje plniť úlohy aj v oblasti ochrany pred povodňami a v súvislosti s hospodárením s vodou bude aj nástrojom na prechod od „reakcie na krízu“ k „riadeniu krízy“ na zlepšenie odolnosti spoločnosti voči povodňam, nedostatku vody a suchám.

Z komplexného hľadiska možno hodnotiť vplyvy počas výstavby ako negatívne, krátkodobé, dočasné, priame a málo významné až zanedbateľné. Počas výstavby bude okolie krátkodobo zaťažené najmä prachom, exhalátmi, zvýšeným hlukom a vibráciami.

Pozitívne vplyvy navrhovanej činnosti sa prejavia vo vodných pomeroch sledovaného územia tak, že nebude dochádzať, resp. budú sa eliminovať negatívne pôsobenia povodní a dažďovej prívalovej vlny na územia. Zadržaním vody v poldroch dôjde k zvlhčeniu dotknutého územia. Poldre budú umiestnené tak, aby mohli akumulovať odtekajúcu vodu počas povodní a transformovať povodňovú vlnu .

Navrhnuté poldre budú s úplnou objektovou skladbou a technologickým vybavením pre požadovaný účel. Budú spĺňať požiadavky z hľadiska právnych predpisov v oblasti tvorby a ochrany životného prostredia ako aj ostatných príslušných právnych predpisov. Pozitívne vplyvy navrhovanej činnosti sa prejavia predovšetkým v tvorba nových vodných biotopov pre hniezdenie vtákov, obojživelníkov a ichtyofauny, transformácie povodňovej vlny, akumulácie vody v čase prebytku a jej využitie pre oživenie vodných útvarov, , zvýšením hladiny podzemných vôd, zvýšením vitality, prírastov stromov a odolnosti voči chorobám a škodcom.

Predkladaný zámer rieši vybudovanie vodozádržného opatrenia na zmiernenie negatívnych dôsledkov zmeny klímy vo forme zadržania odtekajúcej dažďovej vody v rámci riešenej lokality obce Dvorec. Vodozádržné opatrenie bude tvorené súborom navzájom súvisiacich suchých poldrov. Suché poldre budú realizované budovaním oporných múrov pre terasovanie prirodzeného svahu. Celkom je navrhnutých 6 oporných múrov. Po intenzívnych dažďoch zachytávaná voda za opornými múrmi bude tvoriť dočasné jazierka, z ktorých sa voda postupne vyparí do vzduchu a vsiakne do zeme, čím sa zabezpečí prirodzený kolobeh vody v prírode so zaistením ohrozenej časti obce proti povodňami.

V zmysle návrhu územného plánu obce je pre ochranu obce pred povodňami navrhované budovanie opatrení, ktoré majú zabezpečiť spomaľovanie odtoku povrchových vôd z predmetného územia, taktiež je potrebné komplexne riešiť odtokové pomery v povodiach s dôrazom na spomalenie odvedenia povrchových vôd z územia v súlade s ekologickými

limitmi využívania územia a ochrany prírody, vytvárať podmienky a budovať potrebné protipovodňové opatrenia s dôrazom na ochranu intravilánov miest a obcí, stavby protipovodňovej ochrany je potrebné zaradiť v územnoplánovacej dokumentácii medzi verejnoprospešné stavby.

Na základe hodnotenia vplyvov na jednotlivé zložky životného prostredia sa nepredpokladá významné negatívne synergické a kumulatívne pôsobenie navrhovanej činnosti na zložky životného prostredia, ktoré by malo negatívne dopady na zdravie obyvateľov. Popisované negatívne vplyvy budú hlboko pod limitmi a rámcami určenými legislatívou.

Negatívny vplyv viažuci sa len na etapu výstavby navrhovanej činnosti, bude z pohľadu dlhodobých pozitívnych kumulatívnych a synergických vplyvov, ktoré realizácia navrhovanej činnosti prinesie mať len zanedbateľný význam.

Na základe predchádzajúceho hodnotenia vplyvov na jednotlivé zložky životného prostredia sa nepredpokladá významné negatívne synergické a kumulatívne pôsobenie navrhovanej činnosti na zložky životného prostredia, ktoré by malo negatívne dopady na zdravie obyvateľov. Popisované negatívne vplyvy budú hlboko pod limitmi a rámcami určenými legislatívou.

4.4. Hodnotenie zdravotných rizík

Hodnotenie zdravotných rizík predstavuje odhad miery závažnosti záťaže ľudskej populácie vystavenej zdraviu škodlivým faktorom životných podmienok a pracovných podmienok a spôsobu života s cieľom znížiť zdravotné riziká.

Samotná realizácia navrhovanej činnosti môže zvýšenou prašnosťou a hlučnosťou negatívne ovplyvniť zdravotný stav obyvateľstva. Dotknuté územie nie je v priamom kontakte s existujúcim zastavaným územím obce ani obytnými domami a negatívne vplyvy sa obmedzujú iba na obdobie výstavby, t.j. niekoľkých mesiacov. Z týchto dôvodov sa považuje vplyv výstavby na zdravotný stav obyvateľov za zanedbateľný.

Charakter navrhovanej činnosti a jej umiestnenie nedáva žiaden predpoklad na možné ovplyvnenie zdravotného stavu obyvateľstva. Navrhovaná stavba nijakým spôsobom negatívne neovplyvní zdravie ľudí, nebude zdrojom žiadnych znečisťujúcich látok v ovzduší, vo vode, v pôde, nebude produkovať žiaden hluk, žiarenie, teplo, zápach, vibrácie.

Prevádzka navrhovanej činnosti po jej dokončení nebude mať žiaden negatívny vplyv na zdravotný stav obyvateľstva.

Zdravotné riziká vyvolané realizáciou a následnou prevádzkou zámeru hodnotíme ako zanedbateľné až nulové. Z pohľadu ochrany zdravia a majetku obyvateľom obce je možno realizáciu navrhovanej činnosti považovať za pozitívny prínos z pohľadu ochrany zdravia obyvateľov posudzovanej lokality.

4.5. Údaje o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti na biodiverzitu a chránené územia

Navrhovaná činnosť nezasahuje do chránených vtáčích území, území európskeho významu ani súvislej európskej sústavy chránených území NATURA 2000. Nezasahuje

do veľkoplošných ani maloplošných chránených území prírody. Navrhovaná činnosť nezasahuje žiadny z prvkov regionálneho územného systému ekologickej stability.

4.6. Posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a časového priebehu pôsobenia

Posúdenie všetkých očakávaných vplyvov z hľadiska významnosti a časového pôsobenia obsahuje tabuľka č. 2.

Tab. 2: Posúdenie očakávaných vplyvov

Vplyvy na životné prostredie	Bez vplyvu	Positívny vplyv	Negatívny vplyv	Priamy vplyv	Nepriamy vplyv	Krátkodobý vplyv	Dlhodobý vplyv	Trvalý vplyv	Dočasný vplyv	Kumulatívny vplyv	Vplyv zanedbateľný	Vplyv málo významný	Vplyv významný
Vplyvy počas výstavby													
Biotoxy			■		■	■			■				■
Hluk			■	■							■		
Ovzdušie			■	■		■			■		■		
Pôda			■					■				■	
Voda			■			■					■		
Horninové prostredie			■	■			■				■		
ÚSES	■												
Scenéria krajiny			■		■				■		■		
Chránené územia	■												
Kultúrne pamiatky	■												
Doprava			■	■		■					■		
Poľnohospodárstvo	■												
Lesné hospodárstvo	■												
Pracovné príležitosti		■				■			■			■	

Vplyvy na životné prostredie	Bez vplyvu	Pozitívny vplyv	Negatívny vplyv	Priamy vplyv	Nepriamy vplyv	Krátkodobý vplyv	Dlhodobý vplyv	Trvalý vplyv	Dočasný vplyv	Kumulatívny vplyv	Vplyv zanedbateľný	Vplyv málo významný	Vplyv významný
Vplyvy počas prevádzky													
Biotopy		■						■				■	
Hluk	■												
Ovzdušie/klíma		■		■			■					■	
Pôda	■												
Voda		■		■			■					■	
Horninové prostredie	■												
ÚSES	■												
Scenéria krajiny			■					■			■		
Chránené územia	■												
Kultúrne pamiatky	■												
Doprava	■												
Poľnohospodárstvo	■												
Lesné hospodárstvo	■										■		
Obyvateľstvo		■						■					■
Pracovné príležitosti	■												

4.7. Predpokladané vplyvy presahujúce štátne hranice

Vplyvy zámeru nepresahujú štátne hranice.

4.8. Vyvolané súvislosti, ktoré môžu spôsobiť vplyvy s prihliadnutím na súčasný stav životného prostredia v dotknutom území

S prihliadnutím na súčasný stav životného prostredia sa nepredpokladajú také vplyvy, ktoré by mohli výrazne negatívne ovplyvniť súčasný stav životného prostredia v širšom okolí.

4.9. Ďalšie možné riziká spojené s realizáciou navrhovanej činnosti

Neboli identifikované ďalšie možné významné riziká spojené s realizáciou zámeru.

4.10. Opatrenia na zmiernenie nepriaznivých vplyvov jednotlivých variantov navrhovanej činnosti na životné prostredie

Pre realizáciu zámeru a jeho prevádzku je potrebné dôsledné dodržiavanie platných technologických, bezpečnostných a protipožiarnych predpisov a platnej legislatívy.

Pri realizácii je nutné dodržiavať zásady ochrany zdravia a bezpečnosti pri práci v súlade s príslušnými právnymi predpismi.

Na zmiernenie nepriaznivých vplyvov činnosti na životné prostredie sa navrhujú opatrenia uvedené v nasledujúcich kapitolách.

Opatrenia z hľadiska ochrany prírody

Potrebné výrubu budú realizované len v nevyhnutnom rozsahu, mimo vegetačného obdobia.

Podľa § 47 ods. 4 písmena a) zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov sa súhlas orgánu ochrany prírody vyžaduje na výrub stromov s obvodom väčším ako 40 cm vo výške 130 cm nad zemou a súvislých krovitých porastov s rozlohou väčšou ako 20 m². Presné počty a druhové zloženie drevín, ktoré bude potrebné vyrúbať budú určené pri spracovaní žiadosti o výrub.

Opatrenia z hľadiska ochrany horninového prostredia

Počas výstavby a následne aj prevádzky je potrebné zabezpečiť zníženie rizika havárií vozidiel, aby nedošlo k úniku možných kontaminantov do horninového prostredia.

Opatrenia na ochranu zdravia ľudí

Pri prevádzke činnosti dodržať ustanovenia zákon č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov a zákona č. 124/2006 Z.z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci.

Opatrenia na ochranu podzemných a povrchových vôd

Počas výstavby je potrebné zabezpečiť zníženie rizika havárií vozidiel zabezpečujúcich stavebnú činnosť a transport stavebných surovín, aby nedošlo k úniku možných kontaminantov do horninového prostredia.

Opatrenia na ochranu ovzdušia

Počas výstavby je potrebné:

- Stavebné práce vykonávať s použitím všetkých dostupných prostriedkov a technológií na zamedzenie zvýšenia sekundárnej prašnosti počas realizácie (zakrytie sypkých materiálov, zákaz spaľovania materiálov, čistenie vozidiel pred odjazdom zo staveniska),
- Používať automobily technicky spôsobilé (technické a emisné kontroly automobilov),
- Zabezpečiť kropenie staveniska počas zemných prác a čistenie príjazdovej komunikácie v oblasti vjazdu na stavenisko
- Prepravovať prašné stavebné materiály prekryté, resp. v paletách.

Nakladanie s odpadmi

- Držiteľ odpadov je povinný odpady vznikajúce pri činnosti zhromažďovať a triediť podľa druhov a nakladať s nimi v súlade s ustanoveniami zákona č. 79/2015 Z.z. o odpadoch.
- Nebezpečné odpady zhromažďovať oddelene od ostatných odpadov na vyhradenom mieste. Tieto musia byť uložené v nepriepustných obaloch a sudoch do doby prepravy oprávnenou osobou za účelom následného zneškodnenia, resp. zhodnotenia.
- Zabezpečiť, aby držiteľ odpadov odovzdal odpady na zhodnotenie/zneškodnenie len osobám, ktoré sú na túto činnosť.
- Zabezpečiť, aby držiteľ odpadov viedol a uchovával evidenciu o druhoch a množstve odpadov, o ich zhodnocovaní a zneškodňovaní.

Opatrenia na ochranu pred hlukom a pred vibráciami

- Zabezpečiť, aby stavebné práce neprekračovali najvyššiu prípustnú hladinu hluku v prostredí.

Iné opatrenia

- Nevyhnutný výrub drevín realizovať v súlade s povolením podľa § 47 ods. 4 písmena a) zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov

4.11. Posúdenie očakávaného vývoja územia, ak by sa navrhovaná činnosť nerealizovala

Nulový variant je stav, keby sa navrhovaná činnosť nerealizovala, predstavuje územie v súčasnosti.

Súčasný stav krajiny širšieho okolia posudzovanej lokality je ovplyvnený stresovými faktormi súvisiacimi s osídlením, priemyslom, poľnohospodárstvom, tvorbou odpadov a dopravou. Tieto sa prejavujú nielen ako bodové, líniové, či plošné zdroje znečistenia, ale aj ako líniové bariéry vo vzťahu k migrácii živočíchov. Napriek zníženiu priemyselnej výroby, zmene technológií, zlepšeniu technickej štruktúry dopravných prostriedkov je i naďalej jedným z najvýraznejších environmentálnych problémov riešeného územia tvorba odpadov, znečistenie povrchových vôd a kvalita ovzdušia.

Klimatická zmena stále viac zaťažuje vodné útvary. Očakáva sa, že v nasledujúcich rokoch sa vplyvom klimatickej zmeny zintenzívnia javy ako napr. globálne otepľovanie, acidifikácia oceánov a stúpanie hladiny morí, kvantitatívne zmeny a zmeny v distribúcii vody prostredníctvom tzv. veľkého (medzi oceánom a pevninou) a malého (nad oceánom alebo nad pevninou) vodného cyklu, rozširovanie púští, polopúští, stepí a vo všeobecnosti aridných oblastí, a tým znižovanie územia zabezpečujúceho poľnohospodársku produkciu, nárast počtu krajín neschopných zabezpečiť potravinové zdroje pre svoje obyvateľstvo na viac ako polovicu kalendárneho roka, zvyšovanie percenta svetovej populácie v migračnom pohybe za lepšími životnými a ekonomickými podmienkami, nárast rizika

záplav a na druhej strane období sucha, znižovanie biologickej diverzity v postihnutých oblastiach a iné.

Bez realizácie navrhovaných vodozádržných opatrení, ktoré sú prevádzkou preverené a prinášajú zlepšenie vodnej bilancie v krajine i vhodnejšie podmienky pre biodiverzitu, by v území naďalej pretrvávali výkyvy zapríčinené suchami a následnými povodňami, ktoré by neúmerne rýchlo odvádzali vodu z územia a mohli byť príčinou majetkových škôd vo väčšom rozsahu.

V prípade nerealizácie zámeru by dočasne lokalita ostala v súčasnom stave bez možnosti eliminácie výkyvov počasia, ktoré so sebou klimatická zmena prináša vo forme rýchlych povodní.

4.12. Posúdenie súladu navrhovanej činnosti s platnou územnoplánovacou dokumentáciou a ďalšími relevantnými strategickými dokumentmi

Obec Dvorec nemá momentálne spracovaný a schválený územný plán. Územný plán obce sa v súčasnosti nachádza v etape jeho schvaľovania. V rámci návrhu územného plánu obce sa počíta s potrebou zabezpečiť retenčnú schopnosť v krajine (návrh ekologicko – vodohospodárskych opatrení spomaľujúcich odtok a zvýšenie retenčného účinku povodia, založenie mikrodepresii).

Potreba realizácie vodozádržných opatrení vyplýva z dokumentu Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy ako aj z Vodného plánu Slovenska – Plánu manažmentu správneho územia povodia Dunaja.

Navrhovaná činnosť je v súlade s záväzným regulatívom územného rozvoja Trenčianskeho kraja v oblasti usporiadania územia z hľadiska ochrany prírody a krajiny, ochrany poľnohospodárskej pôdy a lesných pozemkov a v oblasti vytvárania a udržania ekologickej stability.

4.13. Ďalší postup hodnotenia vplyvov s uvedením najzávažnejších okruhov problémov

Zámer je spracovaný po obsahovej a štrukturálnej stránke v zmysle Prílohy č. 9 zákona č. 24/2006 Z.z. zákona č. 24/2006 Z.z.. Údaje v Zámere komplexne opisujú a vyhodnocujú predpokladané vplyvy navrhovanej činnosti. Z posúdenia uvedeného v Zámere vyplýva, že predpokladaný vplyv činnosti na jednotlivé zložky životného prostredia je málo významný. Zámer bude predložený podľa zák. č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na Okresný úrad Bánovce nad Bebravou, odbor starostlivosti o životné prostredie životné prostredie, na zisťovacie konanie.

5. Porovnanie variantov navrhovanej činnosti a návrh optimálneho variantu s prihliadnutím na vplyvy na životné prostredie

Podľa § 22 ods. 1 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na ŽP obsahuje spracovaný Zámer nulový variant stavu, ktorý by nastal, ak by sa navrhovaná činnosť nerealizovala a jeden variant navrhovanej činnosti.

V zmysle §29 ods. (1) písm. a) zákona o EIA navrhovateľ predkladá zámer s náležitosťami podľa § 22 ods. 4 a prílohy č. 9, okrem kapitoly V. prílohy č. 9, ktorá sa nahrádza zdôvodnením variantu navrhovanej činnosti.

5.1. Zdôvodnenie návrhu optimálneho variantu

Obec Dvorec zamýšľa vybudovať vodozádržné opatrenia na zmiernenie negatívnych dôsledkov zmeny klímy vo forme zadržania odtekajúcej dažďovej vody v lokalite obce Dvorec. Vodozádržné opatrenie bude tvorené súborom navzájom súvisiacich suchých poldrov. Suché poldre budú realizované budovaním oporných múrov pre terasovanie prirodzeného svahu. Celkom je navrhnutých 6 oporných múrov. Po intenzívnych dažďoch zachytávaná voda za opornými múrmi bude tvoriť dočasné jazierka, z ktorých sa voda postupne vyparí do vzduchu a vsiakne do zeme, čím sa zabezpečí prirodzený kolobeh vody v prírode so zaistením ohrozenej časti obce proti povodňam.

Dažďová voda bude zachytávaná z územia s celkovou plochou $231\,554\text{ m}^2 = 23,1554\text{ ha}$, z ktorého počas intenzívnych dažďov voda odteká prirodzene vytvorenými svahmi do zastavaného územia obce cez pozemok, na ktorom je navrhnuté vodozádržné opatrenie. Pozitívnym prínosom je komplexné riešenie voči ohrozeniu povodňami na pozemkoch v obci. Extrémne suchá a povodňové prejavy klimatickej zmeny v uplynulých rokoch motivujú realizovať vodozádržné opatrenia.

Popisovaná činnosť nebude mať taký vplyv, ktorý by vytvoril novú preťaženú lokalitu, t.j. takú, kde sa koncentrujú nepriaznivé účinky aktivít s dopadom na zdravie obyvateľstva, alebo zložky životného prostredia. Naopak, navrhovaná činnosť prinesie po jej zrealizovaní viaceré pozitívne aspekty do územia, ktoré budú prospešné pre vybranú časť obce, mikroklimatické pomery v území, a v neposlednom rade aj pre dotknuté obyvateľstvo.

Navrhnuté sú suché poldre oddelené od seba opornými múrmi s úplnou objektovou skladbou a technologickým vybavením pre požadovaný účel. Budú spĺňať požiadavky z hľadiska právnych predpisov v oblasti tvorby a ochrany životného prostredia ako aj ostatných príslušných právnych predpisov.

Popisovaná činnosť nebude mať taký vplyv, ktorý by vytvoril novú preťaženú lokalitu, t.j. takú, kde sa koncentrujú nepriaznivé účinky aktivít s dopadom na zdravie obyvateľstva, alebo zložky životného prostredia.

6. Mapová a iná obrazová dokumentácia

- Prehľadná situácia umiestnenia navrhovanej činnosti – v texte
- Výkresová dokumentácia (situácia širších vzťahov a situácia)

7. Doplnujúce informácie k zámeru

7.1. Zoznam textovej a grafickej dokumentácie, ktorá sa vypracovala pre zámer a zoznam hlavných použitých materiálov

Ako podklady pri spracovaní Zámeru boli použité tieto hlavné materiály:

- Sprievodná správa, Vodozádržné opatrenia na ochranu pred povodňami Dvorec, Ing. Bálint LANCZ, 2024
- Technická správa, Vodozádržné opatrenia na ochranu pred povodňami Dvorec, Ing. Bálint LANCZ, 2024
- Návrh územného plánu obce Dvorec, 11/2023
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Dvorec na roky 2023 - 2028
- Atlas krajiny Slovenskej republiky, MŽP SR, 2002
- Mazúr E., Lukniš M.: Geomorfologické jednotky 1:500 000, Atlas SSR, SAV, 1980
- Európsky významné biotopy na Slovensku, ŠOP SR Banská Bystrica
- Katalóg biotopov Slovenska, Daphne, 2002
- www.dvorec.sk
- www.sopsr.sk
- www.sazp.sk
- www.vupop.sk/
- www.enviro.gov.sk

Legislatíva:

- Zákon č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov,
- Zákon č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov,
- Vyhláška MŽP SR č. 24/2003 Z.z. ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny,
- Zákon č. 286/2009 Z.z. o fluórovaných skleníkových plynch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- Zákon č. 146/2023 Z.z. o ochrane ovzdušia v znení neskorších predpisov,
- Vyhláška MŽP SR č. 254/2023 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ochrane ovzdušia,
- Zákon č. 364/2004 Z.z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov,
- Zákon č. 7/2010 O ochrane pred povodňami v znení platných predpisov a
- Zákon č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- Vyhláška MZ SR č.549/2007 Z.z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí

„Vodozádržné opatrenia na ochranu pred povodňami v Obci Dvorec“

- Zákon č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Vyhláška MŽP SR č. 365/2015 Z. z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov,
- Zákon č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 314/2001 Z. z. o ochrane pre požiarmi v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 326/2005 Z.z. o lesoch v znení neskorších predpisov

7.2. Zoznam vyjadrení a stanovísk vyžiadanych k navrhovanej činnosti pred vypracovaním zámeru

Ku dňu spracovania zámeru boli doručené stanoviská:

- Okresný úrad Bánovce nad Bebravou, Odbor starostlivosti o ŽP č.j.: OU-BN-OSZP-2024/003366-002 z 14.03.2024
- Okresný úrad Bánovce nad Bebravou, Odbor starostlivosti o ŽP č.j.: OU-BN-OSZP-2024/003488-002 z 19.03.2024
- Okresný úrad Bánovce nad Bebravou, Odbor krízového riadenia č.j.: OU-BN-OKR-2024/000492-051 z 21.03.2024
- Ministerstvo obrany SR, Sekcia majetku a infraštruktúry, odbor správy nehnuteľného majetku štátu č.j.: SEMal-EL13/2-9-395/2024 z 22.03.2024
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Trenčíne č.j.: RÚVZTN/OHŽPaZ/1515/2005/2024 z 25.03.2024
- Západoslovenská distribučná, a.s. – Stanovisko k projektovej dokumentácii z 28.03.2024
- Okresný úrad Bánovce nad Bebravou, Pozemkový a lesný odbor č.j.: OU-BN-PLO-2024/003881-002 z 05.04.2024
- ZÁPADOSLOVENSKÁ VODÁRENSKÁ SPOLOČNOSŤ, a.s. č.j. 25101/2024/280 z 08.04.2024
- ORANGE SLOVENSKO a.s. – č.j. BA-1240 2024 - Vyjadrenie o existencii telekomunikačných zariadení prevádzkovateľa – ORANGE SLOVENSKO a.s. z 13.04.2024
- SPP – distribúcia, a.s. č.j.: TD/NS/0313/20024/Kr z 11.04.2024
- Slovak Telekom, a.s. č.j.: 6612408074 z 18.03.2024
- SLOVENSKÝ VODOHOSPODÁRSKY PODNIK, š.p. č.j.: SVP10283/2024/2 38351/2024 z 14.05.2024

7.3. Ďalšie doplňujúce informácie o doterajšom postupe prípravy navrhovanej činnosti a posudzovaní jej predpokladaných vplyvov na životné prostredie

V predloženom zámere sú spracované všetky v súčasnosti dostupné informácie o postupe prípravy navrhovanej činnosti a posudzovaní jej predpokladaných vplyvov na životné prostredie.

V rámci prípravy navrhovanej činnosti bola vykonaná v mesiaci jún 2024 obhliadka lokality. Na základe zistených skutočností bol spracovaný zámer. Ďalšie informácie pre spracovanie zámeru boli čerpané z odbornej literatúry, prieskumov, meraní a hodnotení týkajúcich sa danej lokality z verejne dostupných zdrojov.

Zámer je spracovaný po štrukturálnej stránke v zmysle Prílohy č. 9 zákona č. 24/2006 Z.z. Údaje v Zámere komplexne opisujú a vyhodnocujú predpokladané vplyvy navrhovanej činnosti. Z posúdenia uvedeného v Zámere vyplýva, že predpokladaný vplyv činnosti na jednotlivé zložky životného prostredia je málo významný.

Zámer bude ďalej predložený na zisťovacie konanie podľa zák. č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie.

8. Miesto a dátum vypracovania zámeru

Trenčín, júl 2024

9. Potvrdenie správnosti údajov

9.1. Spracovateľ zámeru

ENEX consulting, s.r.o., Ľudovíta Stárka 2513/26A, 911 05 Trenčín

v spolupráci s navrhovateľom

Obec Dvorec, Dvorec 69. Dvorec

9.2. Potvrdenie správnosti údajov podpisom (pečiatkou) spracovateľa zámeru a podpisom (pečiatkou) oprávneného zástupcu navrhovateľa

Potvrdzujeme správnosť údajov:

Za spracovateľa

Ing. Andrea Gavendová

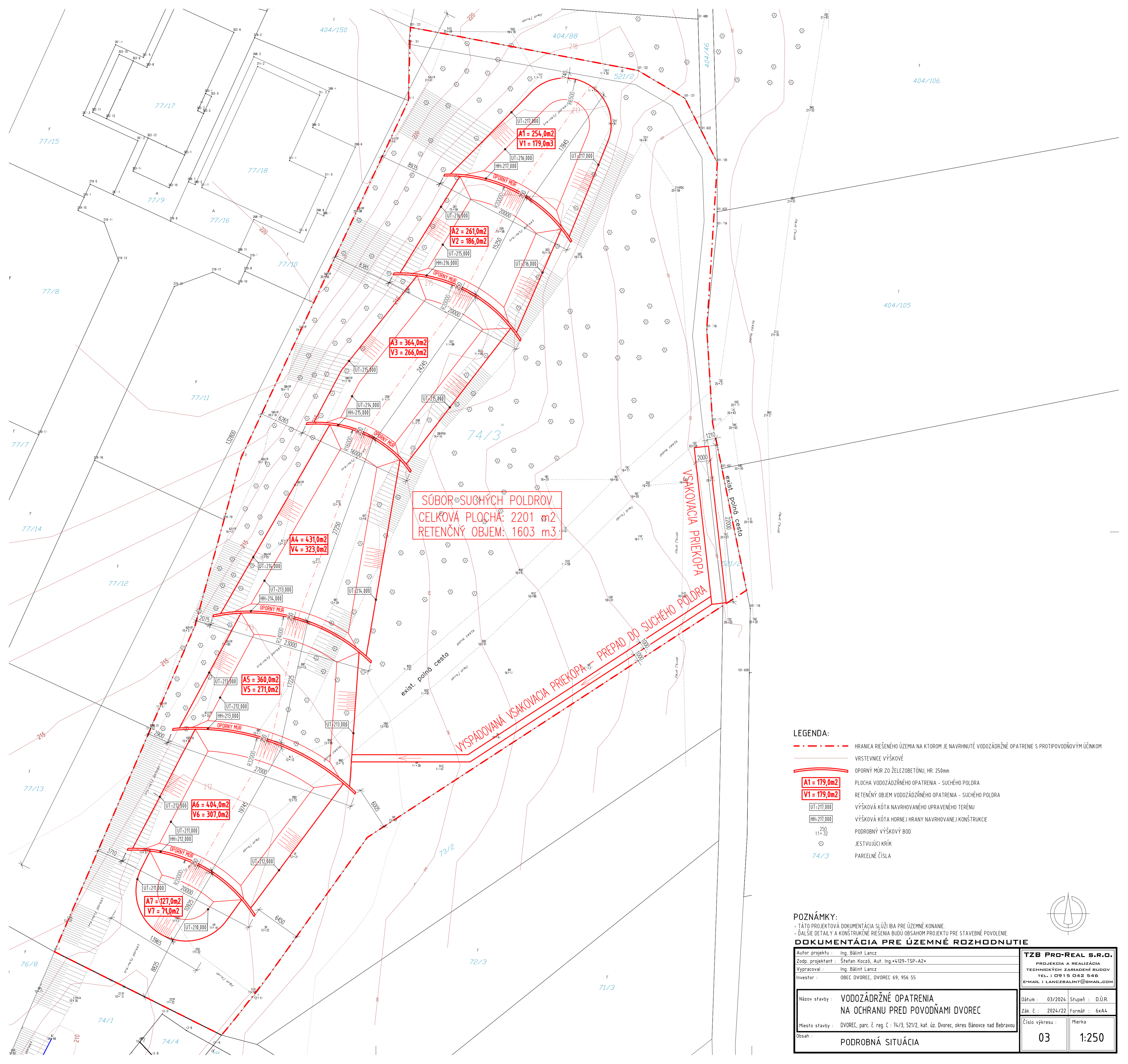
Trenčín, dňa

Za navrhovateľa

Ing. Janka Polušinová, starostka

Dvorec, dňa

PRÍLOHY

SÚBOR SUCHÝCH POLDROV
 CELKOVÁ PLOCHA: 2201 m²
 RETENČNÝ OBJEM: 1603 m³

A1 = 254,0m²
 V1 = 179,0m³

A2 = 261,0m²
 V2 = 186,0m³

A3 = 364,0m²
 V3 = 266,0m³

A4 = 431,0m²
 V4 = 323,0m³

A5 = 360,0m²
 V5 = 271,0m³

A6 = 404,0m²
 V6 = 307,0m³

A7 = 127,0m²
 V7 = 74,0m³

LEGENDA:

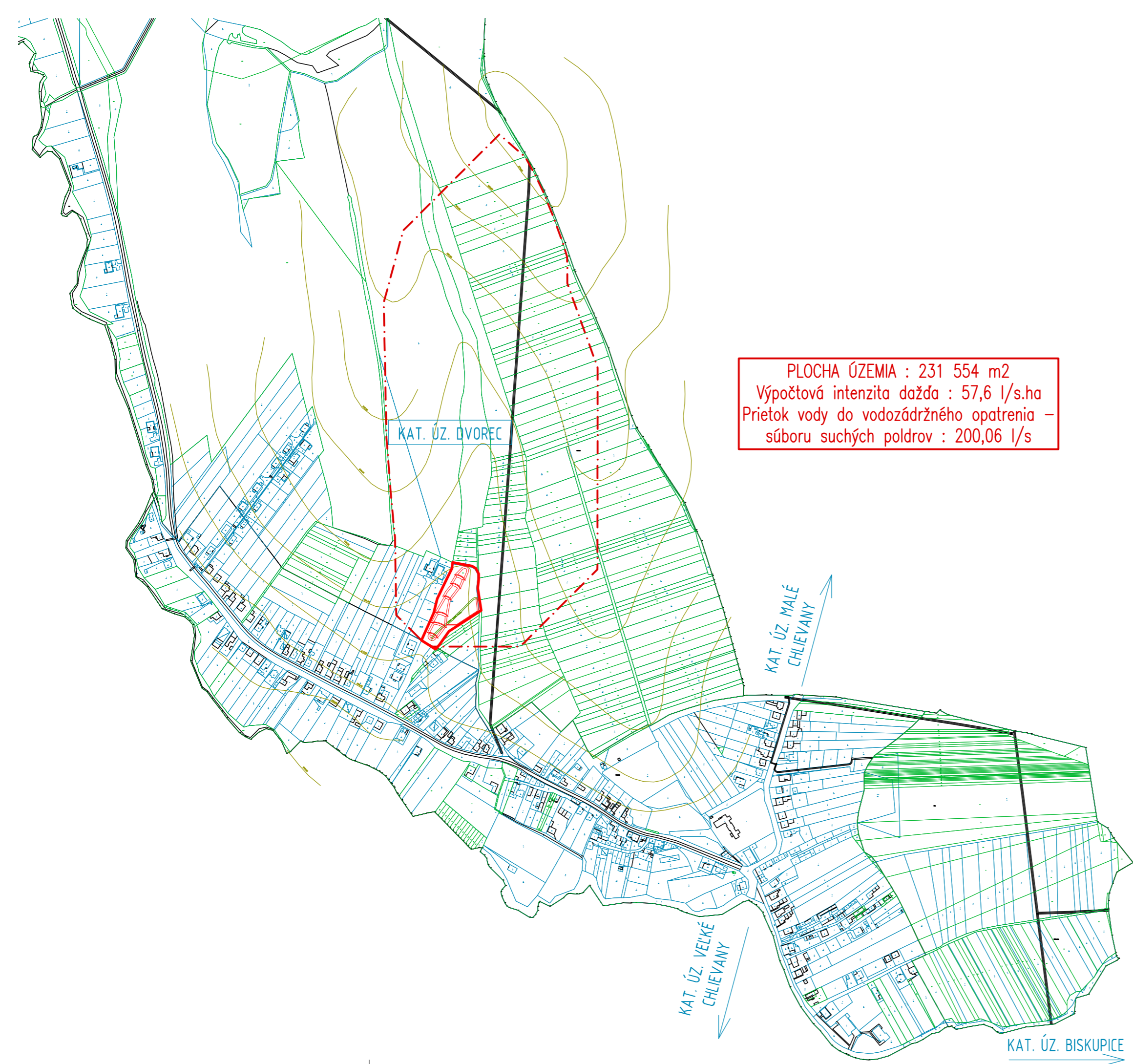
- - - HRANICA RIEŠENÉHO ÚZEMIA NA KTOROM JE NAVRHNUTÉ VODOZÁDRŽNÉ OPATRENIE S PROTIPOVODNÝM ÚČINOKOM
- VRSTEVNICE VÝŠKOVÉ
- OPORNÝ MŮR ZO ŽELEZOBETÓNU, HR. 250mm
- ▭ PLOCHA VODOZÁDRŽNÉHO OPATRENIA - SUCHÉHO POLDRA
- ▭ RETENČNÝ OBJEM VODOZÁDRŽNÉHO OPATRENIA - SUCHÉHO POLDRA
- VÝŠKOVÁ KÓTA NAVRHOVANÉHO UPRAVENÉHO TERÉNU
- VÝŠKOVÁ KÓTA HORNEJ HRANY NAVRHOVANEJ KONŠTRUKCIE
- PODROBNÝ VÝŠKOVÝ BOD
- ⊗ JESTVUJÚCI KRÍK
- 74/3 PARCELNÉ ČÍSLA

POZNÁMKY:

- TÁTO PROJEKTOVÁ DOKUMENTÁCIA SLUŽÍ IBA PRE ÚZEMNÉ KONANIE.
 - ĎALŠIE DETAILY A KONŠTRUKČNÉ RIEŠENIA BUDÚ OBSAHOVÝMI PROJEKTU PRE STAVEBNÉ POVOLENIE.

DOKUMENTÁCIA PRE ÚZEMNÉ ROZHODNUTIE

Autor projektu : Ing. Bálint Lancz Zodp. projektant : Štefan Koczo, Aut. Ing.*4129-TSP-A2* Vypracoval : Ing. Bálint Lancz Investor : OBEC DVOREC, DVOREC 69, 956 55		ITB PRO-REAL S.R.O. PROJEKTA A REALIZÁCIA TECHNICKÝCH ZARIADENÍ BUDOV TEL. : 0915 042 546 E-MAIL : LANCBALINT@GMAIL.COM	
Názov stavby : VODOZÁDRŽNÉ OPATRENIA NA OCHRANU PRED POVODŇAMI DVOREC		Dátum : 03/2024 Stupeň : D.Ú.R. Zák. č. : 2024/22 Formát : 6x44	
Miesto stavby : DVOREC, parc. č. reg. C : 74/3, 521/2, kat. úz. Dvorec, okres Bánovce nad Bebravou		Číslo výkresu : Mierka :	
Obsah : PODROBNÁ SITUÁCIA		03 1:250	

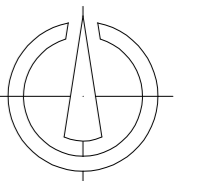
PLOCHA ÚZEMIA : 231 554 m²
 Výpočtová intenzita dažďa : 57,6 l/s.ha
 Prietok vody do vodozadržného opatrenia -
 súboru suchých poldrov : 200,06 l/s

LEGENDA:

- - - - - OBRYŠ ÚZEMIA Z KTORÉHO ODTEKÁ ZRÁŽKOVÁ VODA DO OBCE POČAS SILNÝCH DAŽĎOV
- HRANICA RIEŠENÉHO ÚZEMIA NA KTOROM JE NAVRHNUTÉ VODOZÁDRŽNÉ OPATRENIE S PROTIPOVODŇOVÝM ÚČINKOM
- HRANICE PARCEL REGISTRA "C"
- HRANICE PARCEL REGISTRA "E"
- VRSTEVNICE VÝŠKOVÉ

POZNÁMKY:

- TÁTO PROJEKTOVÁ DOKUMENTÁCIA SLUŽÍ IBA PRE ÚZEMNÉ KONANIE.
- ĎALŠIE DETAILS A KONŠTRUKČNÉ RIEŠENIA BUDÚ OBSAHOVÉ PROJEKTU PRE STAVEBNÉ POVOLENIE.

DOKUMENTÁCIA PRE ÚZEMNÉ ROZHODNUTIE

Autor projektu : Ing. Bálint Lancz		TZB PRO-REAL S.R.O. PROJEKCIA A REALIZÁCIA TECHNICKÝCH ZARIADENÍ BUDOV TEL. : 0915 042 546 E-MAIL : LANCZBALINT@GMAIL.COM	
Zodp. projektant : Štefan Koczó, Aut. Ing.*4129-TSP-A2*			
Vypracoval : Ing. Bálint Lancz			
Investor : OBEC DVOREC, DVOREC 69, 956 55			
Názov stavby : VODOZÁDRŽNÉ OPATRENIA NA OCHRANU PRED POVODŇAMI DVOREC		Dátum : 03/2024	Stupeň : D.Ú.R.
Miesto stavby : DVOREC, parc. č. reg. C : 74/3, 521/2, kat. úz. Dvorec, okres Bánovce nad Bebravou		Zák. č. : 2024/22	Formát : 3x4
Obsah : SITUÁCIA ŠIRŠÍCH VZŤAHOV		Číslo výkresu : 01	Mierka : 1:6000